

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ **НА ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД** **2005 – 2013 г.**

I. УВОД

Общинският план за развитие е планов документ, изработен за периода 2005 - 2013 г. Съгласно Закона за регионално развитие, влязъл в сила на 20.02.2004 г., е необходима актуализация на Стратегията за икономическо развитие на община Златоград 2000 - 2006 година.

Актуализацията на стратегията за развитие на община Златоград 2000-2006 е разработена в съответствие със Закона за регионалното развитие и определя целите, приоритетите, мерките и дейностите за развитието на общината и финансовите ресурси за реализация на проектите за този период. При актуализацията на Общинския план за развитие за 2005 г. основните насоки и приоритети са съобразени с приетите от Общински съвет: "Общинска програма за развитие на туризма в Община Златоград", "Стратегия за икономическо развитие на община Златоград", "Общинска програма за енергийна ефективност", "Програма за опазване на околната среда в община Златоград" "Секторна стратегия за трансгранично сътрудничество", "Програма за заетост".

При актуализирането на стратегията община Златоград се води от приетите от Общинския съвет стратегически цели до 2013, приоритети за мандата до 2007 г. и конкретните задачи, нетърпящи отлагане. Общинският план е разработен и в съответствие със специфичните дългосрочни цели и приоритети, заложен в Областния план за развитие на Смолян 2000-2006.

По време на актуализацията на стратегията бяха създадени шест работни групи, в които взеха участие представители на общинската администрация, Общинския съвет, културните и образователни институции, Неправителствени организации, бизнеса и гражданите на града. Работните групи са следните:

- икономика, финанси, туризъм;
- социална сфера;
- екология и околна среда;
- обществени отношения;
- техническа инфраструктура;
- общинска администрация.

Работните групи изготвиха анализ на социално-икономическото положение в община Златоград, въз основа на който се определиха приоритетите, целите и мерките за развитие.

ВИЗИЯ

ЗЛАТОГРАД – ВЪЛШЕБСТВО ИЗВАЯНО ОТ МИНАЛО И НАСТОЯЩЕ

Бъдещето създава множество предизвикателства, свързани с интегрирането на Златоград в мрежата на местните власти в Европейския съюз, с променящата се социално-икономическа обстановка и ускоряването на икономическия растеж - следствие на по-голямата конкуренция и ефекта от навлизането на новите технологии и развитието на икономика, основана на знанието.

Съчетавайки географско положение и добрите природни дадености с ентузиазма и желанието на местните жители, Община Златоград ще се стреми към една просперираща в икономическо и духовно отношение община, запазваща културното и историческото си наследство.

ДЪЛГОСРОЧНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ ДО 2013

Като се основаваме на изведените проблеми, силни и слаби страни, възможности и заплахи в анализа на социално-икономическото положение, и заложените във визията надежди за бъдещето, ние предлагаме следните стратегически цели за дългосрочно развитие на община Златоград:

1. Постигане на икономическа стабилизация в съществуващите основни отрасли, насърчаване на развитието на туризма и селското стопанство;
2. Осъществяване на програми за опазване на околната среда, оползотворяване на природните ресурси и подобряване на инфраструктурата;
3. Стимулиране развитието на икономическата среда, насърчаваща предприемаческия дух, свободната конкуренция и развития пазар;
4. Осъществяване на политика на отвореност към Европа и света и насърчаване на трансграничното сътрудничество;
5. Развитие и усъвършенстване на местното самоуправление, чрез ангажиране на гражданите и техните форми на сдружения, в осъществяването на политиката и насърчаването на гражданския контрол върху нея;

Приоритети за развитие 2005 - 2006

Имайки предвид определената дата 01.01.2007 г. за приемане на България в Европейския съюз и необходимостта от подготовка за реална интеграция, община Златоград поставя пет краткосрочни приоритета за развитие. Приоритетите са установени, въз основа на визията за местно развитие и анализа на социално-икономическите фактори, в съчетание с приоритетите за стратегическото развитие на държавата.

- 1. Стимулиране на икономическото развитие, насърчаване на инвестициите и износа на стоки;**
- 2. Поетапно развитие на инфраструктурата в съответствие с европейските изисквания във всички аспекти – екологична, транспортна, ВиК, съобщителна и енергийна;**
- 3. Осигуряване на условия за инвестиции в човешките ресурси чрез стимулиране на достъпно, модерно и качествено образование и здравеопазване чрез развитие на пълноценна и културна дейност, чрез разширяване на възможностите за отдих, възстановяване.**
- 4. Създаване и развитие на туристически продукти чрез използване на природните и културно-историческите дадености на община Златоград и региона;**
- 5. Подобряване на взаимодействието между местните институции и активизиране ролята на гражданското общество в управлението. Осигуряване на ред и сигурност.**
- 6. Развитие и усъвършенстване на методики и правила за формиране и изразходване на общинския бюджет в обществен интерес.**

МЕРКИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ

- 1. За Приоритет 1 - Стимулиране на икономическото развитие, насърчаване на инвестициите и износа на стоки:**

1.1. Стимулиране на икономическото развитие, насърчаване на инвестициите и износа на стоки.

- ↪ насърчаване на предприемаческия дух и свободната конкуренция;
- ↪ улесняване развитието на икономическите субекти в Златоград чрез ограничаване на административния контрол, въвеждане на индивидуалното административно обслужване на инвеститорите и на нови електронни услуги за бизнеса.
- ↪ създаване на програми, мерки и възможности за икономическо развитие, за участие на бизнеса в управлението на града и за укрепване капацитета на специалистите по бизнес развитие;

1.2. Развитие на човешките ресурси и постигане на равнища на заетост, доходи и социална интеграция, осигуряващи добро качество на живот;

- ↪ повишаване на трудовата заетост и намаляване на бедността и социалния риск чрез включване в международни и национални програми;
- ↪ повишаване на квалификацията и преквалификацията на кадрите на територията на общината.

2. За Приоритет 2 - Поетапно развитие на инфраструктурата в съответствие с европейските изисквания във всички аспекти – екологична, транспортна, ВиК, съобщителна и енергийна:

2.1. Привеждане на техническата инфраструктурата на общината: енергийна, транспортна, съобщителна и ВиК към европейските изисквания за по-добро качество на живот на хората и местния бизнес:

- ↪ подобряване състоянието на енергийната, съобщителната, водоснабдителна и канализационна инфраструктура;
- ↪ изграждане, рехабилитация и реконструкция на транспортната инфраструктура;
- ↪ благоустрояване на населените места.

2.2. Опазване на околната среда:

- ↪ изграждане на съвременни съоръжения за преработка на отпадъци;
- ↪ подобряване на управлението и контрола на дейностите по опазване на околната среда.
- ↪ спиране на ерозионните процеси;

3. За Приоритет 3 – Създаване и развитие на туристически продукти чрез използване на природните и културно-историческите дадености на община Златоград и региона:

3.1. Развитие на устойчив туризъм, базиран на природните дадености и културното наследство.

- ↪ подпомагане развитието на културен, селски, екологичен и ловен туризъм;
- ↪ насърчаване създаването на местни туристически продукти и маршрути и маркетингането им;

3.2. Развитие на човешкия ресурс.

3.3. Развитие на алтернативен туризъм.

4. За Приоритет 4 –Осигуряване на условия за инвестиции в човешките ресурси чрез стимулиране на достъпно, модерно и качествено образование и здравеопазване чрез развитие на пълноценна и културна дейност, чрез разширяване на възможностите за отдих, възстановяване:

4.1. Подобряване на инфраструктурата на учебните заведения и оптимизация на учебния процес, с оглед създаване на съвременни условия за обучение и квалификация, съответстващи на изискванията на пазара на труда;

- ↪ подобряване на ефективността на образователната система
- ↪ доизграждане, модернизиране и реструктуриране на образователната инфраструктура и нейната материално-техническа база

4.2. Подобряване обслужването на гражданите и прилагане на профилактични програми;

- ☞ подобряване на здравното обслужване на населението и достъпа до него;

4.3. Възстановяване на традициите в културата и спорта

- ☞ активен маркетинг на културния продукт;
- ☞ подобряване на инфраструктурата и ефективността на управлението на културните институти;
- ☞ масов спорт и спорт сред учащите се в община Златоград, развитие на спортовете в общинския детски комплекс.

5. За Приоритет 5 – Подобряване на взаимодействието между местните институции и активизиране ролята на гражданското общество в управлението. Осигуряване на ред и сигурност.

5.1. Подобряване административното обслужване на населението

- ☞ оптимизиране на предлаганите услуги;
- ☞ изграждане на техническа и програмна среда;
- ☞ повишаване квалификацията на общинската администрация;
- ☞ осигуряване на услуги по електронен път;

5.2. Въвеждане на ефективни механизми за взаимодействие между местните институции и неправителствения сектор

- ☞ насърчаване на дейността на неправителствените организации;

5.3. Ред и сигурност

- ☞ създаване на местна нормативна база;
- ☞ изграждане на структури за спазване реда и сигурността на гражданите;

5.4. Развитие и усъвършенстване на методики и правила за формиране и изразходване на общинския бюджет в обществен интерес.

5.4.1 Прозрачност и публично обсъждане от местната общност на проекта за бюджет и отчета за неговото изпълнение.

5.4.2 Актуализиране на системите за финансово управление и контрол за подобряване на отговорността при финансово управление на Общината.

5.4.3 Превантивен и текущ контрол за законосъобразно и целесъобразно разходване на бюджетните средства.

ПРИОРИТЕТИТЕ, ЦЕЛИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ И МЕРКИТЕ СА ОПИСАНИ В ТАБЛИЦА, ПРЕДСТАВЕНА КАТО ПРИЛОЖЕНИЕ 1

АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

1. ИСТОРИЯ

Град Златоград, чието име песента за Дельо хайдутин носи във Вселената, е едно селище с богата култура и многовековна история. На територията му се намира най-старата църква в Родопите- "Успение Богородично"- построена през 1834 год. и килийното училище, поставило началото на просветно – образователното дело в Родопите. Тук е открит и най-стария писмен паметник от Родопското Възраждане – "Златоградски писмовник"/1852г./

Характерен облик на града придава и архитектурния резерват. В него от Националния институт за паметниците на културата са регистрирани над 100 архитектурни и археологически паметника на културата. За българските етнографи, историци и филолози Златоград е средище на най-старите традиции на материалната култура и бита на нашия народ. Постройките в резервата се отличават с белите си зидове около дворовете , с откритите одъри, белите комини, с широките дъбови врати. Срещат се елементи от ксантийски и пловдивски тип. В дворовете на повечето къщи има кладенци, оградени с дъбови кошове , с "врътки" за въжето и стрехи от едноулучени керемиди. В архитектурния резерват фирма "Бултекс"ООД със съдействието на общината изгради Етнографски ареален комплекс. Той е уникален с динамичния показ на музейната експозиция и демонстрация на традиционни трудови умения в сарашката и ножарска , гайтанджийската, дърворезбарска и златарска работилници. Воденицата е един от най-атрактивните обекти, включващ три съоръжения - валявица, тепавица и воденица- караджейка.

През 1871 година е построена втора църква в Златоград "Св.вмчк Георги Победоносец". В двора ѝ е създадено и българско светско училище. В запазената му сграда се намира музейната сбирка "Просветното дело в средните Родопи".

Изключителен интерес представляват църковно – манастирската крепост на връх Св.Неделя и параклиса "Св. Атанас" , който е разположен край Златоград на едноименния връх.

През 1998 год. в с. Старцево бе изградена църквата "Св. Атанас". Фолклорното богатство се съхранява в четирите читалища на общината- ОНЧ "Просвета"гр. Златоград, НЧ"Прогрес" с. Старцево, НЧ "Орфей" с. Ерма река, НЧ "Искра" с. Долен. Към всички тях има изградени групи от самодейци за родопски песни /2 мъжки и женска битови групи/, които участват при надпявания и концерти, както в общината така и в страната.

Има 4 танцови състава и 5 детски фолклорни групи. Към читалището в Златоград има също група за стари градски песни "Златен полъх" и детски фолклорен танцов състав. А в село Долен – кукерска група.

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

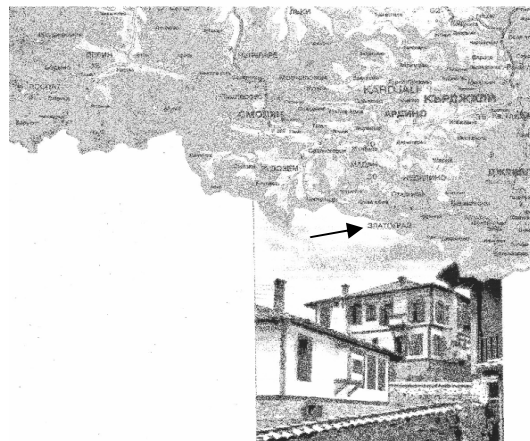
Освен националните празници, в Златоградска община се честват местни празници, посветени на Дельо войвода на 24-26 септември, на община Златоград – 21 ноември, празник на Св. Неделя на 3-4 юли, празник на с. Старцево – 7 октомври и др.

Не малка роля в живота на Общината имат и местните средства за масова информация : "Златоградски вестник", Радиовъзела и местната кабелна телевизия "Сателит- ТМ".

2. ФИЗИКО - ГЕОГРАФСКА И ТЕРИТОРИАЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Община Златоград е южна община в Република България, намираща се на около 300 км от столицата - София и на около 70 км от международния курортен комплекс Пампорово. В близост е и до предвидените за изграждане международни коридори /Маказа/. На изток община Златоград граничи с общините Кирково и Джебел, на север с община Неделино, а на запад с общините Мадан и Рудозем. Южната и землищна граница съвпада с границата на Република България с Република Гърция. В административно отношение тя е в Смолянска област и е географски център на общини в Южна България. Административния център е град Златоград, най-южния български град, обединяващ около себе си осем населени места- Старцево, Долен, Ерма река, Аламовци, Цацаровци, Страшимир, Пресока и Кушла.

Територията на общината обхваща площ от 175.8 км².

2.1. ТОПОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Община Златоград е с надморска височина от 385 до 1118 м. Град Златоград е най-ниско разположеното населено място в общината- 420-550 м. Релефът е планински, като на места рязко се променя - редуват се стръмни склонове и малки долини разширения и силно развита хидрографска мрежа. С това се обяснява и разпокъсаността на селскостопанските площи. Средния им наклон е 10°-12°

2. 2. КЛИМАТ

В климатично отношение районът принадлежи към Континентално-средиземноморска климатична област, Южнобългарска климатична подобласт, Източнородопски нископланински климатичен район.

Средногодишната температура на въздуха е $10,8^{\circ}\text{C}$ с максимум през юли $20,6^{\circ}\text{C}$ и минимум през януари - $0,8^{\circ}\text{C}$, което говори за умерено лято и сравнително мека зима. Екстремните стойности на средногодишната максимална и средногодишната минимална температура са съответно $17,1^{\circ}\text{C}$ и $4,9^{\circ}\text{C}$, като средно месечната максимална е през август / $28,9^{\circ}\text{C}$ /, а средно месечната минимална през януари / $-3,9^{\circ}\text{C}$ /.

Средногодишните валежи достигат до 1000л/кв.м. Характерни за района на Златоград са интензивните валежи с различно времетраене, които най-често са през есента и съчетани с големия водосборен басейн на р. Върбица са предпоставка за големи прииждания на реката. Максималните валежни количества /в mm/ за времето от април до октомври се движат от 10,0 за 5 min до 46,3 за 60 min и 59,7 за повече от 60 min.

Средногодишната относителна влажност на въздуха е 75%, с максимум през ноември -85%, 13 бр. са дните с относителна влажност на въздуха- равна или по-малка от 30%, което е показателно за добри растежни условия на горската и тревната растителност в района.

Средната месечна скорост на вятъра е в границите 0,9 m/sec до 1,2 m/sec, а средногодишната скорост е 1,1 m/sec.

2.3. ПОЗЕМЛЕН И ГОРСКИ РЕСУРС **СЕЛСКО СТОПАНСТВО, РАСТЕНИЯ, ЖИВОТНИ**

2.3.1. ПОЗЕМЛЕН И ГОРСКИ РЕСУРС

Общата територия на община Златоград е 173321 кв.км.;

Таблица №1

Землище в дка	За нуждите на селското стопанство	За нуждите на гор. стоп. /в т.ч. гори частна собств./	Населени места	Водни течения	За добив на пол. изкопаеми	За нуждите на транспорта
Гр. Златоград	9204	53099	2 231	843	10	135
С. Старцево	5116	10073	693	0	0	62
С. Долен	4049	23806	406	516	0	46
С. Кушла	2104	15391	71	5	0	18
С. Аламовци	2791	10148	116	20	0	0
С. Ерма река	3159	2933	791	15	45	68
С. Фабрика	533	5691	202	69	0	78
с. Страшимир	407	13671	227	174	0	49
ОБЩО:	27363	139068	4737	1642	55	456

Горите, в т. ч. държавни и частни са 139068 дка. Селскостопанския поземлен фонд е около 6 пъти по-малко - 27363 дка. За нуждите на транспорта са използвани 456 дка, а фонд населени места е 4737. Реките и водните течения са 1642 дка, териториите за добив на полезни изкопаеми – 55 дка.

По състав горите в района са смесени – бук, смесен с габър и горун. На северните изложения е бук, смесен с габър и горун, а на южните и ветровити склонове – бял и черен бор, смрадлика, зановец, и мъждрян. Върху речните наносни терени се срещат – черна върба, ива, бяз и леска. В района се срещат също, макар и по-рядко смърч, ела, благун, келяв габър, явор, шестил и планински бряст.

На територията на общината се намира единственото вековно дърво от вида питомен кестен на /278 год./ и 12 вида редки растения записани в Червената книга на България. През 2001 год. са одобрени квоти за изкупуване на лечебни растения под ограничителен режим. Най – масово разпространените видове лечебни растения са 14 на брой.

Животинският свят в района се отнася към централния високопланински фаунистичен район. Най-много са представителите на орнитофауната, влечугите и земноводните.

2.3.2. СЕКТОР СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Характеризира се със силно разкъсани селскостопански площи, като средният им наклон е 10-12 °. Почвата като екологичен фактор и хранителен субстрат е от съществено значение за развитието на растенията. Съдържанието на хумус в нея определя и почвеното и плодородие. Почвите са предимно кафяви-горски, а на по – голяма надморска височина планинско-ливадни. Механичният състав е силно пропусклив и при неравномерно разпределение на валежите рефлектира върху продуктивността им. Съдържанието на хумус варира от 0.5% до 2.8% , а общия азот - 0.05% до 0.15 %. Преобладаващите категории земи са от са девета и десета, а само площите, разположени по поречията на реките са с по-висока категория от шеста до осма. На човек от населението се пада по 0.7 дка обработваема земя.

Съществуващите специфични почвено климатични условия са подходящи за отглеждане главно на ориенталски тютюн, зеленчуци, ягоди, малини, етерично – маслени и лечебни растения и не на последно място на картофи. Картофопроизводството е първа по значение селскостопанска култура, която се отглежда в община Златоград. Въпреки, че площите засети с тютюн през последната година заемат 12 % от посевната площ те са от съществено икономическо значение за местното население . През последните години се измени сортовия състав на тютюна. Застъпени са нови по-продуктивни сортове

като Крумовград – 988, Крумовград – 90, Ксантийска басма и др. Производството достига до 130-140 т. годишно. Тютюнопроизводството е най-добрата алтернатива за нашата община при добри пазарни условия. Като се има предвид традициите и факта, че произвеждаме най-качествения тютюн в областта, производството може да достигне 200-250 т. годишно. Необходимо е да се намерят финансови механизми за стимулиране на тютюнопроизводителите. В общината има изключително благоприятни условия за развитие на ягодопроизводството, особено на площите покрай реките. Тази продукция е много търсена и се реализира на добра цена. Поради нетрайността на плодовете, липсата на хладилни съоръжения и добра организация за бързо изкупуване отглеждането на ягоди е ограничено. Почти всички лични стопанства обаче, отглеждат ягоди за собствени нужди.

Природните дадености и специфичните условия за развитие на селското стопанство в общината позволяват отглеждането на почти всички видове домашни животни и производството на качествени екологично чисти продукти. Статистическите данни показват, че броя на домашните животни ежегодно намалява. Най-силно изразена е тази тенденция при дойните крави, които в началото на годината са били 1200 броя и са достигнали 800 към края на месец май 2004 год. Основна причина за масовото ликвидиране на кравите е чувствителното покачване цената на зърното. Намалява броя на овце, кози, свине, птици поради недостатъчно производство на груби фуражи, липса на средства за подобряване на материалната база, липса на изкупвателни пунктове. Напоследък се наблюдава силно развитие на пчеларството. Според водения в общината регистър кошерите в момента наброяват 600 броя. Наскоро се учреди Общинско дружество на пчеларите.

Според статистически проучвания през 2006 г. една четвърт от заетите в страната ще бъдат в селскостопанския сектор, а добавената от тях стойност ще възлиза на по-малко от 10% от БВП. Подобна е тенденцията и в община Златоград. Ниската производителност на сектора е съществен проблем на фона на членството на страната в ЕС. Високото ниво на разходите на европейската икономика за подпомагане на сектора (над половината от разходите на бюджета на ЕС) означава до голяма степен субсидирани цени на селскостопанската продукция на европейския пазар.

3. ПРИРОДНИ БОГАТСТВА

На територията на общината се намират находища на оловно - цинкова руда. Експлоатацията на залежи се осъществяваше от "Горубсо – Златоград" АД в ликвидация. В момента металното съдържание е силно намаляло в резултат на изчерпване – под 3%, средно за олово, цинк и мед.

Към подземните богатства може да се отнесе и геотермалното находище на гореща минерална вода в Ерморечието. Статичните запаси са около $200 \cdot 10^6 \text{ m}^3$. Температурата на водата е $80-100^\circ \text{ C}$, а динамичните запаси 30 – 100 л/сек, средно 60 л/сек. Химичният състав на водата е сходен с този на изворите в Беденските минерални бани и село Баните - Смолянска област. Водата е с добри питейни качества и може да се използва за лечение. От февруари 1990 г. е започнало опитно водочерпене при спазване на определени условия. Към момента са направени пред проектни проучвания, инвестиционни проекти и

геоложки отчет. Находището е публична общинска собственост. При осъществяване на един от проектите, ще се реализира печалба от оранжерии 50-60 000 лв./дка, ако в тях се произвеждат домати, краставици, цветя и се изгради цех за преработка на зеленчуци.

4. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

4.1. ОБЩО ОПИСАНИЕ

Очертава се липса на достатъчно подготвени кадри за специализираните производства. Тази тенденция се наблюдава от 2002 година, поради постепенното нарастване на производствените мощности на редица предприятия.

Основни представители на отрасъл промишленост в Община Златоград са :
“Горубсо – Златоград” АД Основната му дейност е свързана с добив на оловно – цинкова руда. Добивът е 260000т В момента се осигурява заетост на 372 семейства. Средната работна заплата за предприятието е 320 лв. Ръководството на Горубсо – Златоград” АД си поставя като цел устойчивото развитие на рудодобива в следващите 32 год и реализирането на започнати проекти.

“Белотекс-” АД е предприятие, приватизирано чрез работническо-мениджърски екип. То е специализирано за производство на сурови памучни тъкани за спортно и работно облекло, спално бельо, медицински и технически тъкани. Постепенно стабилизира дейността си и не освобождава работна сила. Големият дял на износа на продукцията на “Белотекс-” АД - 83% от общо произведената, обуславя експортната ориентираност на фирмата. От основаването си дружеството поддържа традиционни търговски взаимоотношения с клиенти от Италия, Германия, Австрия, Швейцария.

“ЗММ - ЗЛАТОГРАД” АД е основна през 1981г., от 1998г. е акционерно дружество, собственост на акционери – основно работници и служители в предприятието.

Дружеството е в отрасъл промишленост, подотрасъл Машиностроене. Предметът на дейност е: проектиране и производство на технологично оборудване, окомплектовка за металорежещи машини, др. метални изделия, търговска дейност в страната и чужбина.

Фирмата се намира в югоизточната промишлена зона на гр. Златоград, тя се състои от три цеха и един инженерен корпус. Основните клиенти на фирмата ни са главно предприятия от машиностроенето–ЗММ–София, ЗММ-Хасково, ЗММ-Металик – Пазарджик, Машстрой – Троян и др.

През 2004-2005г. проектирането и производството на дървообработващите машини е друго направление, в което “ЗММ- Златоград” АД ще се стреми да реализира своя технически и производствен потенциал.

Проблемите са свързани главно с отдалечеността от големите центрове за доставка на материали, което от своя страна оскъпява произвежданата продукция и рязко намалява конкурентноспособността. Друг не по-малък проблем е ограничеността на финансови /оборотни средства/.

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

Добрите страни са, че фирмата разполага с добро универсално оборудване и има относително добра квалификация на персонала.

Работа е осигурена на 75 души, като броя на работещите спрямо 2002г. е нараснал. Заетият персонал се състои главно от мъже, които работят от самото създаване на предприятието т. е. около 20г.

Тенденция - запазване численост на персонала, работа за стабилизиране на производствената дейност, а оттам и увеличение доходите на работещите.

Дружеството се управлява от Съвет на Директорите, който се състои от трима души и се представлява от Изпълнителен директор.

Шивашката промишленост се представлява главно от частния сектор :

“Свобода – 97” АД гр. Златоград – приватизирано чрез работническо – мениджърски екип. В настоящият момент работи проспериращо, не освобождава работници и частично разкрива нови работни места. Основната му дейност е свързана с шивашко производство на готово облекло. Развива и спомагателна търговска дейност и услуги.

“ ЕС – БИ – ЕН ” – Виолета Беширова ЕООД гр.Златоград – Основна дейност на предприятието е производство на спортни и специализирани облекла. Спомагателната дейност, която развива е търговията с петролни продукти.

“БУЛТЕКС” ООД гр. Златоград – В настоящия момент “Бултекс” ООД е проспериращо предприятие със завоювани позиции и авторитет. Основната дейност на фирмата е ориентирана към производство и търговия с тъкани, работни облекла и лични предпазни средства. Персоналът на фирмата наброява 250 души, а още 200 са ангажирани извън нея с работа на ишлема. **“БУЛТЕКС”** ООД има изградена търговска мрежа с офиси, складове, магазини и представителства в цялата страна. Фирмата има дългогодишни клиенти от чужбина, особено от Чехия, Словакия, Гърция и Германия. Дружеството разполага със собствен вътрешен и международен транспорт. Признание за успехите на фирмата са множеството спечелени конкурси и обществени поръчки за доставка на работни облекла и лични предпазни средства, спечелените златни медали от участия в Международния панаир в Пловдив и най-вече доверието на многобройните клиенти – у нас и в чужбина. Резултатите от тази целенасочена и планирана дейност са на лице – увеличаване приходите от продажби на вътрешния и външния пазар, увеличаване на персонала, оптимизиране на разходите, разширяване на продуктовата гама.

В сравнително добро състояние са намират и шивашките фирми като ЕТ “Криста – М – Валентин Метяхчов”, ЕТ “ Чилингстил ”, ЕТ “ Маврузия- Велин Куцов”, които са с тенденция да разкриват допълнително работни места.

“Булгартабак”- Смолян с цех в Златоград – специализиран за преработка на тютюн. Осигуряваше сезонна заетост на 170 лица. В момента се намира в застой, поради приватизация.

С производство на хляб и хлебни изделия са ангажирани 12 фирми, една фирма преработва и млечни продукти.

Отрасъл строителство в общината се представя от 20 броя частни фирми. Някои от тях са строителна компания "Валзах" ЕООД, строителна компания СК "ВЕЛК" ООД, ЕТ "Емил Любомиров", "Кариера" ЕООД, ЕТ "Красимир Чипчиев – Розалия Чипчиева".

На територията на общината действат и няколко дървопреработващи фирми. С утвърден авторитет сред тях са – ЕТ "Зора – Митко Чаушев", "Рожен" ЕАД, ЕТ "Роси".

Дърводобивните и дървопреработващите фирми отчитат съществуваща не добра горска инфраструктура, остаряла техника за извършване на сеч и извозване на отсечената дървесина. С традиции е мебелното производство. Ниска е цената на работната сила, което при ръчно производство създава потенциал за ценова конкуренция.

Банковото обслужване на територията на общината се осъществява от - клон на "SG "Експресбанк "АД гр., клон на " Банка ДСК " ЕАД, Българска Пощенска банка, "Росексимбанк".

Застрахователните компании, открили свои клонове в община Златоград са – ЗПК " Орел ", ЗПК " България " и ДЗИ.

Средна годишна работна заплата и брой на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в община Златоград за 2001 и 2002г. по сектори:

Таблица №2

Показатели	2001			2002		
	Общо	Обществен сектор	Частен сектор	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
Наети лица по трудово и служебно правоотношение-брой	3 454	1 292	2 162	3 539	974	2 565
Средна годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение – в лв.	1 884	2 356	1 599	2 098	2 965	1 769
Средна месечна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение – в лв.	157	196	133	174,8	247,08	147

Тенденция е към незначително покачване на средномесечните заплати през

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

2002 г. в сравнение с 2001 г., като по силно това е изразено в частния сектор.

Основни показатели за стопанските единици в община Златоград – брутната продукция и нетни разходи от продажби за 2001 и 2002 г.
(нефинансов сектор)

Таблица № 3

Показатели в лв.	2001 год.	2002 год.
Бруто продукция	37 762	44 411
Нетни приходи от продажби	45 613	52 123

Очертава се тенденция към нарастване на брутната продукция и нетните приходи от продажби в общината, което е добър показател.

Селищата на територията на общината са **телефонизирани** посредством мрежата на БТК, чрез която има техническа възможност за ползване на Интернет комуникация. Има 2 интернет доставчика. От мобилните оператори покритието на М-Тел е близо 90%, а на Глобул – 80 %. Предстои изграждане на трети мобилен оператор.

Селищата са **електрифицирани** на 100% чрез мрежите на НЕК и Териториално управление "Енергоснабдяване".

4.2. РЕНТАБИЛНОСТ НА ОТРАСЛИТЕ В ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

Територията на община Златоград има регистрирани над 1500 фирми, но не всички от тях са действащи.

Съобразно предмета на дейността си, най-активните фирми могат да се групират по следния начин:

Таблица №4

№	Вид фирми	Брой
1.	Търговски	228
2.	Извършващи услуги	88
3.	Транспортни	40
4.	Строителни	20
5.	Шивашки	18
6.	Хлебопроизводители	12
7.	Селскостопански	7
8.	Металообработващи	3
9.	Хотелиерски услуги	3
10.	Рудодобив	1

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

Преобладават фирмите, които се занимават с търговска дейност и извършващите услуги. На следващо място по брой са транспортните и строителни фирми. По - малко са онези фирми, които работят в сферата на производството. Търговското обслужване се извършва от частни фирми, като преобладаващо е ресторантьорството и магазините за хранителни стоки. В общината действа и регионална секция на Съюза на частните хотелиери и ресторантьори .

Категоризираните заведения за хранене и развлечения са 24 на брой и са отразени в следния списък:

- ☞ Кафе – бар "Роси" – "Родопсис" ООД М. Чафадаров
- ☞ Кафе – аперитив "Ахрида" – ЕТ "Фанка Вълчева"
- ☞ Кафе – аперитив "АПК" – ЕТ "Стефан Башев"
- ☞ Кафе – аперитив "Сиера" – ЕТ "Мили-58" – Милко Гюнелиев
- ☞ Кафе – аперитив "Русалка" – ЕТ "Емил Любомиров"
- ☞ Кафе – аперитив "Тримата мускетари" – ЕТ "Промил – Милко Димитров"
- ☞ Кафе – аперитив "Илиани" – ЕТ "Илиани – Валентин Топалов"
- ☞ Кафе – аперитив "Флора" – ЕТ "Феромид"
- ☞ Кафе – аперитив "Елбрус" – ЕТ "Рок-си-N-67-Велин Башев"
- ☞ Кафе – аперитив "Флорида" – ЕТ "Дуко – Кр. Ангелов"
- ☞ Кафе – клуб "Диди" – ЕТ "Диди - Сашо Гълъбов"
- ☞ Кафене "Колешев" - ЕТ "Хари Цветков"
- ☞ Кафене "Импресия" – ЕТ "Импресия – Д.М.Добрева"
- ☞ Снек-бар "Еро-Х" – ЕТ "Еро-Х-Емил Хаджиев"
- ☞ Ресторант "Мега" – "Мега"ООД
- ☞ Механа "Александрови къщи" – ЕТ "Александър Митушев"
- ☞ Механа "Воденицата" - ЕТ "Александър Митушев"
- ☞ Нощен бар - дискотека "Елбрус " - ЕТ "Рок-си-N-67-Велин Башев"
- ☞ Нощен бар "Орфей" – ЕТ "Ромео-Румен Върбанов" – с.Ерма река
- ☞ Кафе – аперитив "Ромел"- ЕТ "Ромео-Румен Върбанов" – с.Ерма река
- ☞ Кафе – аперитив "Дарос" – ЕТ "Дарос-Радко Даскалов" – с. Ерма река
- ☞ Кафе – аперитив "Мира" – ЕТ "Мирослав Куцов – Мира" – с. Старцево
- ☞ Снек-бар "Рамон" – ЕТ "Рамон - Радко Хаджиев" – с. Старцево
- ☞ Пивница – ЕТ "Румен Бекриев" – с. Старцево

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

В Златоград има 3 категоризирани средства за подслон, отразени в

Таблица № 5

Име на къщата	Име на собственика	Адрес	Телефони /факс, имейл, уеб страници/	Дата на последна категоризация	Звезди	Брой места
Къща за гости "Пачиловска къща"	Александър Каменов Митушев	Златоград 4980 Ул. "Евгения Пачилова" №2	03071-4166 03071-2588 факс.03071-2519	04.05.2004 г.	3	24
Семеен хотел "Флора"	Фьодор Веселинов Думбов	Златоград 4980 Бул. "България" №90	03071-4494 03071-2185	20.12.2002 г.	2	23
Къща за гости "Здравец"	Славчо Илиев Кьоров	Златоград 4980 Ул. "Ст. Стамболов"	03071-4146	24.04.2003 г.	2	10

Предстои категоризация на Туристическа спалня, разполагаща с около 80 места.

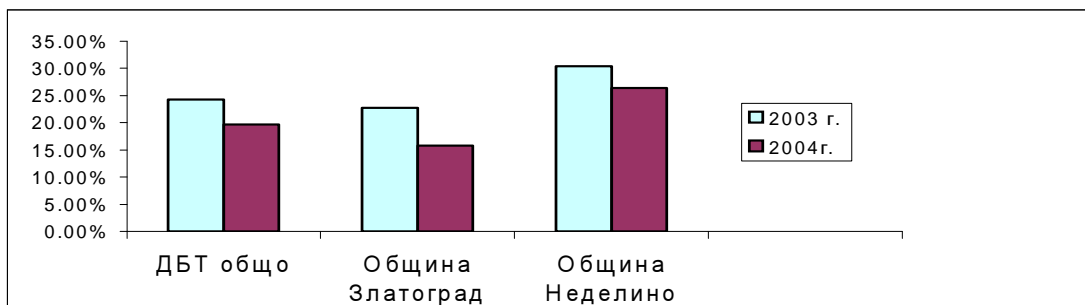
4.3. БЕЗРАБОТИЦА:

Равнището на безработица за първото тримесечие на 2004 година в ДБТ Златоград е 19.70 % при 24.23 % през същия период на 2003 година. За община Златоград отчетеното равнище на безработица е **15.71 %** за първото тримесечие на 2004 година, а за община Неделино –26.40 %.

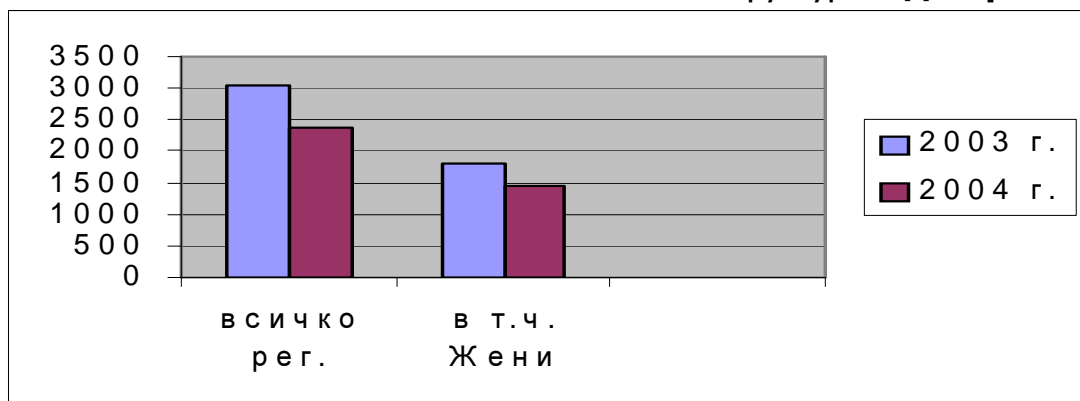
Графично представяне равнището на безработица в ДБТ Златоград и по общини / **Диаграма №1** /

През първото тримесечие на 2003 и 2004 г.

Диаграма №1

Полова структура - Диаграма №2

Дела на регистрираните безработни жени е преобладаващо трайна ситуация в структурата на регистрираните безработни в района на ДБТ Златоград. Към края на анализирания период техният брой е 1451 или 60.83 % от всички регистрирани. Спрямо същия период на предходната година се отчита намаление на тази група безработни с 343 регистрирани, а като относителен дял се отчита увеличение с 1.83 пункта. При анализ на период от няколко години назад се очертава средна величина около 58 % дял на регистрираните безработни жени. Обяснението можем да търсим както в това, че мъжете са по мобилни и не поддържат редовно регистрацията търсейки реализация в други райони на страната така и в това, че част от мъжете просто не се регистрират в ДБТ, по различни свои причини.

4.4. ТУРИЗЪМ И КУЛТУРНО - ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Затихващият поминък, високият ръст на безработицата, миграцията на местното население са сериозна предпоставка за даване приоритетно място на туризма в общинския план /стратегия / за икономическо развитие. Реализирането на конкретни дейности в областта на туризма е насочено предимно към повишаване благосъстоянието на местната общност. То ще допринесе община Златоград да стане привлекателно място за живот и работа на младите хора и за това те да останат тук.

Приоритетен за общината ще бъде този туризъм, който не оказва вредно влияние върху околната среда.

Стратегически цели :

I. Подобряване на туристическата и бизнес привлекателност на общината

Да се създадат условия за развитие на алтернативни форми на туризъм и възможности за реализиране на доходи на местното население, водещо до повишаване на жизнения му стандарт.

Да се даде възможност на повече хора да предлагат туристически услуги

II. Съхраняване и популяризиране на природното и културно наследство в региона

Да се предвидят дейности, които допринасят за възраждане и популяризирането на културно-историческото наследство.

Да се обърне специално внимание на поддръжката на съществуващите музеи и музейни сбирки на територията на общината.

Развитието на туризма не трябва да оказва отрицателно въздействие върху околната среда.

III. Разнообразяване на предлаганите туристически продукти

В общината да се предлагат разнообразни и качествени туристически продукти, съобразно наличните ресурси и възможности. Основа за развитие на нови продукти за туристи с различни потребности и от различни възрасти ще бъдат запазената природа, възстановените спортни съоръжения и уникалното културно-историческо наследство.

Приоритетни дейности

- ❖ Развитие на културния туризъм
- ❖ Развитие на екотуризма /екотуристическия бизнес/
- ❖ Развитие на селския туризъм
- ❖ Проучване възможностите за развитие на минния туризъм.

4.5. ОБЩИНСКИ БЮДЖЕТ

Собствени приходи и субсидии от републиканския бюджет:

За 2004г. Община Златоград е с приходи в размер на 4 971 234 лв. Приходите за общински дейности имат тегло 2 194 728 лв. от общите приходи. Приходи за държавни дейности са 2 776 506 от общите приходи за общината.

Състав и структура на собствените приходи

Данъчните приходи за периода 2004 г. са 167 084 лв. от собствените приходи. Неданъчните приходи са 861 125 лв..

Таблица № 6

Структура на разходите по функции

НАИМЕНОВАНИЕ НА ФУНКЦИИ И ДЕЙНОСТИ	Изпълнение за 2003г (в хил.лв.)
обща държавна служба	564 710
отбрана и сигурност	44 581
образование	2 012 139
здравеопазване	129 823
Социално осигуряване и грижи	564 857
Жилищно строителство и БКС	1482 072
почивно дело, култура и религиозна дейност	97 955
икономически дейности и услуги	43 674
Други разходи	31 923
РЕЗЕРВ	
ОБЩО РАЗХОДИ ПО БЮДЖЕТА:	4 971 234

4.6. SWOT – анализ на икономическата ситуация в Община Златоград

Силни страни	Слаби страни	Възможности	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> ↪ наличие на образователни институции ↪ културни институции ↪ наличие на активни частни фирми ↪ съществуващи местни събори ↪ разнообразие на туристическото предлагане ↪ активен неправителствен сектор 	<ul style="list-style-type: none"> ↪ предлагането не е съобразено с търсенето ↪ недостатъчен брой на активните частни фирми работещи в областта на туризма ↪ липса на средства и възможности за подновяване на съществуващите ресурси ↪ липса на водачи с познания за чувствителните зони, биоразнообразието ↪ неясен тур. продукт извън летния сегмент 	<ul style="list-style-type: none"> ↪ проучване на пазара - предлагане, съобразено с търсенето ↪ привличане на чужди туристи на база побратимяване ↪ реклама за утвърждаване на туристическия продукт на общината ↪ съхраняване и популяризиране на традиции, бит и култура ↪ възстановяване и развитие на занаятите ↪ уплътняване на капацитета на туристическата база 	<ul style="list-style-type: none"> ↪ механична миграция ↪ липса на средства за реализация на частна инициатива и поддръжка на съществуващите ресурси ↪ консервативн и нагласи ↪ липсва стратегически инвеститор

5. АНАЛИЗ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

5.1. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Състоянието и качеството на атмосферния въздух на град Златоград не е обект на наблюдение и контрол от организирания Национален екологичен мониторинг на въздуха.

През минали години от РХЕИ гр. Смолян са провеждани периодични кратковременни наблюдения относно замърсяването на атмосферния въздух в града.

Основни източници на замърсяване на атмосферния въздух в град Златоград са автотранспорта и битовите отоплителни източници. За регистрираните, в сравнение с другите изследвани замърсители, относително най-високи нива за прах (по съпоставка с ПДК) следва да се търси причинна връзка и с поддържането на добра хигиена, редовното измиване на улиците и тротоарите в града.

Останалите съществуващи промишлени източници на вредни емисии са с нисък потенциал и не могат да се определят като значими източници на замърсяване на атмосферния въздух в града.

5.1.2. ВОДИ

Опазването на чистотата на водите е първостепенна задача на обществото, която осигурява здравословното съществуване на човешките индивиди.

През територията на Община Златоград преминава р. Върбица с обща дължина 98,1 км и с водосборна площ 1202,8 км². Тя води началото си от вливането на реките Малка река и Голяма река в центъра на гр. Златоград. И двата притока имат нарушение на естествения си отток чрез съществуващите хидротехнически съоръжения- язовир "Златоград" на Малка река и

хвостохранилище "Ерма река" на р. Ерма река- приток на р. Голяма река. Освен това притоци на р. Върбица са реките- Неделинска и Кушленска. Терасата на р. Върбица в местността "Пресека" се използва за водоснабдяването на гр. Златоград, посредством 4 бр. водоземни кладенци.

На територията на община Златоград се намират язовир "Златоград" и микроязовир "Хасидере" . Язовир "Златоград" се намира на 3,5 км. западно от гр.Златоград по посока на село Аламовци. Въведен е в експлоатация през 1968 г. Изграден е за осигуряване на промишлено водоснабдяване на "Горубсо" и за питейни нужди на с. Ерма река. Короната на стената е с дължина 146 м, ширина 5м и височина 52 м. Денивелацията между кота корона и кота преливник е 2,5 м. Заверения обем на язовира е $38,20 \cdot 10^6 \text{ m}^3$. Микроязовир "Хасидере" е с площ $26,73 \text{ km}^2$ с завирен обем – $4,4 \cdot 10^6 \text{ m}^3$, височина на стената 52 м и дължина 146 м.

5.1.3. ОТПАДЪЦИ

Динамичното развитие на човешкото общество особено остро поставя проблемите на отпадъците като резултат от неговата дейност.

Отпадъците са пряк замърсител на компонентите на околната среда и носят непосредствен риск за здравето и живота на хората.

Националната политика за управление на отпадъците в България формулира приоритетните цели за решаване на проблема:

- Свеждане до минимум производството на отпадъци чрез въвеждане на безотпадни технологии, дълбочинно обработване на суровините, рециклиране на създадените отпадъци, повторна употреба;
- Създаване на чиста и здравословна околна среда чрез създаване на добра организация по своевременно събиране, извозване и депониране на твърдите битови и производствени отпадъци на подходящи площадки както и преустановяване изхвърлянето на същите на произволни неорганизирани места.
- Въвеждане на пазарни механизми при обработката и третирането на отпадъците с оглед разделно събиране и рециклиране на значителна част от същите.
- Ликвидиране на старите замърсявания и рекултивация на площадките и незаконните сметища с цел оздравяване на околната среда и създаване на нормални и безопасни условия на труд и почивка на хората.

В изпълнение на изискванията на чл.28 и чл.30 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда в община Златоград има разработена Програма за управление на отпадъците. Програмата е приета на заседание на Общински съвет гр. Златоград.

В общината не се извършва разделно събиране на твърдите битови отпадъци.

На територията на община Златоград са картотекирани 3 нерагламентирани сметища в едно населено място. Сметището в Златоград е с площ 5 дка., с изчерпан капацитет. Количеството депонирани отпадъци средно годишно са около $18\ 000 \text{ m}^3$. Необходим е проект за саниране и рекултивация.

За ликвидирането на 3 нерагламентирани сметища се налага да бъдат приложени няколко вида операции:

- ☞ Почистване по време на кампании за чиста околна среда;
- ☞ Възстановяването на терена / рекултивация /;
- ☞ Поставяне на предупредителни табели за предотвратяване от следващо замърсяване

Разпръснатостта на населените места в общината, както и значителните разстояния от тях до град Златоград и до общинското депо за битови отпадъци /намиращо се на 7 км. от центъра на града/, повишават чувствително транспортните разходи. Специфичните климатични условия, които обуславят кратък работен период, изискват реализацията на проекта да се извърши етапно в рамките на тази и следващата година. Изготвянето на проекта за саниране и рекултивация на сметището в гр. Златоград, както и неговото изпълнение ще бъде съобразено с предстоящата реконструкция на депото за ТБО – Златоград и привеждането му в съответствие с изискванията на Наредба № 13 от 1998 година. Пълната реализация на проекта ще реши един от основните екологични проблеми на общината – ликвидиране на старите замърсявания и подобряване на естетичния вид на населените места.

В програмата за управление на отпадъците в община Златоград са предвидени мерки за постигане на основните цели, а именно:

- подобряване естетическия облик на града и намаляване въздействието на отпадъците върху околната среда
- преход към екологосъобразно обезвреждане на отделяните отпадъци
- оползотворяване на полезните съставки, съдържащи се в отпадъците
- намаляване количеството на отпадъците, депонирани на общинското депо.

5.1.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

На територията на общината се намира църковно – манастирска крепост "Св.Неделя". Разположена е на връх висок 865 м на 8 км от гр.Златоград. Историческото място "Св. Неделя", землище на гр. Златоград , обявено със заповед № 104 от 14.11.1980г. се прекатегоризира на **защитена местност "Св.Неделя"**, на 31.03.2003 г. и се завежда под № 847 в Държавния регистър на защитените територии /Приложение № 1 - карта на защитената местност"Св. Неделя"/.

В защитената местност "Света Неделя" , обхващаща площ от 25,6 ха, се запазва режимът на дейностите, определен с Заповед № РД – 315 от 31 март 2003 г.

Защитени територии в област Кърджали, в съседство с община Златоград:

1. Природна забележителност "Гъбата" в землището на село Бенковски, стопанисвана от Държавно Лесничейство Кирково.
2. Природна забележителност "Лъвът" в землището на село Бенковски, стопанисвана от Държавно Лесничейство Кирково.
3. Защитена местност "Гюмюрджински снежник", в землището на село Чакаларово и село Кремен, с площ 1926,40 ха, стопанисвана от Държавно Лесничейство Кирково.

Тази защитена местност се характеризира с:

- Горски екосистеми, приоритетни за опазване съгласно Директивата на хабитатите, Бернската конвенция и Паневропейската стратегия за опазване на биоразнообразието.
- Множество вековни дървета на 300-400г., а някои и над 500г.(бук, ела, явор)
- Изключително дендрологично разнообразие (70 вида)
- Естествено находище на обикновена ела
- Растителни видове с конзервационна стойност

5.1.5. БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Данните, с които общината разполага са поместените в изданието на МОСВ – "Състояние на околната среда 2001". Пълно проучване на биоразнообразието на територията на община Златоград не е правено.

Районът, в който е разположена община Златоград се характеризира с многообразие от **дървета, храсти, треви**. Броят на срещаните тук растения надхвърля 200 вида. Няколкото типа твърде различни местообитания са предпоставка за наличие на растителни видове от почти всички екологични групи.

По състав **горите** в района са смесени. Най- разпространени дървесни

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

видове на северните изложения са бук, габър и горун, а на южните ветровити склонове – бял и черен бор, смрадлика, зановец, мъждрян в не особено добро състояние. Върху речните наносни терени са се самонастанили черна върба, ива, бърз и по-рядко леска. В района се среща макар и рядко, върху терени от изсечени смърчови гори благун, келяв габър, а в ниските части – явор, шестил и планински бряст.

Срещат се **вековни дървета** – дъб, габър, обикновен кестен, клен, черен и бял бор. На територията на общината, в местността “Балалийска река” се намира най-старото дърво от вида питомен кестен на 278 год.

От **храстовите растения** широко застъпени са: шипка, смрадлика, червена и синя смрика, хвощ, къпина, ветрогон.

Голямо е разнообразието на **тревните видове**. Срещат се: горски здравец, змийско мляко, змийско грозде, горско омайниче, горска ливадина, много видове папрати.

В **Червената книга на България** са споменати следните видове, характерни за тази част от Родопите:

Таблица №7

КАТЕГОРИЯ	ВИД	СЕМЕЙСТВО
Рядък вид	Пролетно ботурче (/дива циклама/	Игликови
Рядък вид	Средиземноморски шпорец	Лютикови
Рядък вид	Червенодръжково шапиче	Розоцветни
Рядък вид	Ниско бясно дърво	Тимелееви
Рядък вид	Анасоновиден воден морач	Сенникоцветни
Рядък вид	Фривалдскиев пчелинок	Устоцветни
Рядък вид	Оливеров минзухар	Перуникови
реликт	Пълзяща гудиера (дива орхидея)	Салепови
Балгарски ендемит	Гръцка ведрица	Кремове
Балгарски ендемит	Веленовскиево плюскавиче	Карамфилови
Балгарски ендемит	Веленовскиев дебелец	Дебелецови
Балгарски ендемит	Фривалдскиев зановац	Бобови
Български ендемит	Родопска люцерна	Бобови
Застрашен вид	Седефче	Седефчеви
Застрашен вид	Снежно кокиче	Кокичеви

Районът на Златоградска община се характеризира с многообразие от **билки** – мащерка, бял равнец, риган, синя жлъчка, пелин, жълт кантарион, диворастяща шипка, дива мента, киселец маточина и др.

Животинският свят в района се отнася към централния високопланински фаунистичен район. Изключителното биологично разнообразие тук включва: 291 вида птици, 40 вида риби, 39 вида земноводни, 26 вида влечуги (в т.ч. два вида сухоземни костенурки, 13 вида змии, 11 вида гущери).

Характерни представители на **орнитофауната** са: представители на разред Кълвачоподобни - Черен кълвач, Голям пъстър кълвач, Зелен кълвач; разред Вrabчоподобни- Обикновена чинка, Елхова скатия, Обикновена кръсточовка, Кос, Елов певец, Качулат синигер, Черен синигер, Голям синигер, Сойка, Сокерица, Сива врана, Полско врабче, Домашно врабче, Градска и Селска лястовица; разред Щъркелоподобни- Черен и Бял щъркел.

Най - разпространени представители на ихтиофауната са : бяла риба, шаран, мряна, речен кефал, блескач /уклейка/, каракуда, червеноперка и щука . Река "Върбица", язовир "Златоград" и микроязовир "Хасидере" имат най-голямо значение за риболова в общината. Ловно рибарското дружество през 2004 г. е извършило зарибяване на язовира с шаран и пастърва.

Неблагоприятно въздействие оказва замърсяването на речната вода в някои участъци на речното корито /Малка река/ заради заустването на мръсна канализация в нея.

Най-разпространени представители на **земноводните** са: голяма водна жаба, земна крастава жаба, планинска водна жаба, дъждовник.

От **влечугите** се срещат: зелен гущер, ливаден гущер, стенен гущер, усойница, пепелянка, обикновена водна змия.

От **бозайниците** са разпространени: дива свиня, лисица, вълк, кафява мечка, катерица, див заек, дива коза, златка, бялка, видра, невестулка, таралеж и др.

От **животинския свят** включени в **Червената книга на България** са: дъждовник; а с категория застрашени от изчезване - черен и бял щъркел, дива коза, златка и видра.

5.1.6. SWOT – анализ на част Околна среда

<p>Положителни страни:</p> <ul style="list-style-type: none">• съхранена околна среда;• липса на големи замърсители – промишлени и селскостопански предприятия,• няма трансгранични замърсявания; пробите от въздуха, водите и почвите показват, че околната среда е чиста;	<p>Слабости в опазването на околната среда</p> <ul style="list-style-type: none">• липсата на инсталации за преработка на битовите и промишлените отпадъци;• разходите свързани с опазване на околната среда не са сред приоритетните разходи на общинския бюджет;• липса на съвременна компютърна техника за мониторинг и проследяване на състоянието на околната среда;• ниска екологична култура сред населението
<p>Възможности:</p> <ul style="list-style-type: none">• изграждане на пречиствателни съоръжения – градска пречиствателна станция за отпадни води;• въвеждане на разделно събиране на отпадъците;• провеждане на разяснителни кампании сред населението по екологичните проблеми на града;	<p>Заплахите в това отношение са:</p> <ul style="list-style-type: none">• сложни процедури при издаване на комплексни разрешителни за производствата на фирми в общината, имащи отношение към опазване на околната среда;• забавяне при въвеждането на европейските стандарти ISO 14 000, което намалява конкурентноспособност на предприятията на европейския пазар;

6. АНАЛИЗ НА ИНЖЕНЕРНАТА ИНФРАСТРУКТУРА И УСТРОЙСТВЕНАТА ПОЛИТИКА

Техническата инфраструктура в община Златоград включваща електроснабдителни, водоснабдителни, канализационни, пътни, далекосъобщителни, транспортни и водни връзки и системи, се развива с неравни темпове.

6.1. ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.1. 1. ОБЩО ОПИСАНИЕ

Добрата пътна връзка е задължително условие за развитие на туризма в общината. За съжаление обаче, голяма част от пътната инфраструктура е на незадоволително ниво. Състоянието на настилката на много от общинските пътища не задоволява нарасналите изисквания на жителите на града и туристите за безопасно и безаварийно пътуване по тях. Голяма част от пътищата са без трайна настилка. Тези, които са асфалтирани вече са нарушени и се нуждаят от текущ ремонт. Общинска администрация изпрати своя списък - предложение за финансиране на общинската пътна мрежа през 2005г. до МРРБ, като същия предварително беше одобрен от Общински съвет - Златоград и съгласуван с Областния съвет за регионално развитие. Състоянието на общинските пътища е представено в табл. 8.

таблица №8

Състояние на общинските пътища					
в община ЗЛАТОГРАД					
№ по ред	Наименование на показателите		Общинска пътна мрежа		Общо
			IV-то класни	Предложени местни	
1	Степен на изграждане на пътищата				
а/	Пътища с настилка	км	20 900	24 000	44 900
б/	Пътища без настилка	км	8 100	27 642	35 742
	Всичко:	км	29 000	51 642	80 642
2	Състояние на настилката				
а/	добро	км	5 700	9 800	15 500
б/	средно	км	7 700	3 700	11 400
в/	лошо	км	7 500	10 500	18 000
	Всичко:		20 900	24 000	44 900

В резултат от кандидатстването на Община Златоград за включване на обекти от общинската пътна мрежа в националната годишна програма за финансиране обикновено се одобряват до три обекта годишно. В **Приложение № 1** е представен списък за обекти от пътната инфраструктура на община Златоград, ремонта и реконструкцията, на които са предпоставка за развитие на туризма.

Улиците, водещи до туристическите обекти в града също не са в добро състояние. В **Приложение № 4** те са подредени в приоритетен порядък и са посочени основните строително - монтажни работи за тях, които ще се реализират съобразно осигурените финансови ресурси.

Община Златоград кандидатства по програма САПАРД за благоустрояване на част от улиците в града на стойност 2 млн.лв.

Разходите за нов регулационен план и транспортна схема за организация на движението са предвидени в Проекто - бюджета на общината за 2005 год. Отправено е искане към Областно пътно управление, стопанисващо третокласната пътна мрежа за текущ ремонт на настилката и монтиране на вертикална сигнализация и хоризонтална маркировка в участъка от район Печинско до гр. Златоград.

6.1.2. ТРАНСПОРТНО ОБСЛУЖВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Организацията на транспорта в общината се осъществява от 40 транспортни фирми /в т.ч. автобусни, товарни и таксиметрови/.

Най-големите транспортни фирми, изпълняващи курсове по Републиканската схема са:

- ЕТ "Иво"
- ЕТ "Кристал"
- "Олмена" ООД Кърджали
- ЕТ "Тони"
- ЕТ "Марияна – Бисер Шипков"

След провеждане на конкурси за възлагане на обществен превоз на пътници по общинска, областна и републиканска схема, транспортното обслужване се извършва от сигурни и надеждни превозвачи, доказали се през годините – ЕТ "Иво", ЕТ "Кристал" и ЕТ "Тони". Пътуването до столицата, Пловдив, Смолян и Варна с тези превозвачи е комфортно и удобно. Правят се специални отстъпки за двупосочни билети, групови пътувания, за ученици, студенти, войници и пенсионери.

Линиите, които се изпълняват и по-конкретно часовете на тръгване и връщане са съобразени изцяло с потребностите на хората и пътничопотока. Транспортните линии са достатъчни на този етап. При възникване на необходимост превозвачите имат готовност да разкрият нови часове по дадено направление. Покрити са всички населени места, с изключение на кметство Страшимир. Остарял е вътрешния парк /линиите, обслужващи населените места в Общината/. Липсва интерес за инвестиране в тази област.

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

Изпълняваните линии от общинската, областната и републиканската мрежа са отразени в **табл. 9**

Таблица № 9

№	ВИД СХЕМА	ДЪЛЖИНА В КМ	БРОЙ КУРСОВЕ
1.	ОБЩИНСКА СХЕМА: ❖ Златоград- с. Старцево ❖ Златоград- с. Долен ❖ Златоград- с. Ерма река ❖ Златоград- с. Кушла ❖ Златоград- с. Аламовци	10 14 17 32 13	6 6 2 1 1
2.	ОБЛАСТНА СХЕМА: ❖ Златоград- Смолян ❖ С.Ерма река - Златоград- Смолян ❖ Златоград- Неделино ❖ Старцево- Златоград- Смолян	49 67 18 59	1 1 5 1
3.	РЕПУБЛИКАНСКА СХЕМА: ❖ Златоград-София през Кърджали ❖ Златоград-София през Рожен ❖ Златоград- Пловдив ❖ Златоград- Кърджали ❖ Златоград- Подкова ❖ Златоград- Дрангово ❖ Златоград- Горски извор	349 310 156 70 42 27 27	2 1 4 2 2 1 2

Наличието на превозвачи като ЕТ "Иво", ЕТ "Кристал, "Олмена" ООД - Кърджали създава увереност и задоволство у гражданите и гостите, ползващи този автобусен транспорт. Автогарата в Златоград е един от малкото добри обекти за обслужване на пътници в Смолянска област. Тя отговаря на изискванията на Наредба 33/03.11.1999 год. На територията ѝ се намират обширна чакалня за пътници, места за престояване, паркинг, тоалетни, стоматологичен кабинет, снек-бар, магазин, златарско ателие. Проблем в транспортното обслужване е, че част от превозвачите не ползват това

съоръжение.

Голяма част от транспортната инфраструктура е на незадоволително ниво. Това от една страна затруднява транспорта, а от друга оскъпява продукцията на местния бизнес. Превръща се в пречка за навлизането на инвеститори в региона, които иначе са привлечени поради наличието на евтина работна ръка, за развитието на туризма и за трансграничното сътрудничество. Членството в Европейския съюз, предполага въвеждане на редица мерки в областта на транспорта и транспортната инфраструктура. Общината се обслужва само от автомобилен транспорт. Поради незадоволителното състояние на пътната инфраструктура се налага ново строителство, поддръжка, ремонт и реконструкция. Дължината на пътната мрежа е 230 км., само основният път Златоград – Смолян - Пловдив № 111-865 е третокласен. Останалите са четвъртокласни и не са асфалтирани. Транспортът е особено важен за общината ни заради развитието на туризма, установяване на контакти с търговска цел в страната и чужбина, не на последно място заради членството ни в Асоциацията на европейските погранични райони.

6.2. ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ:

Многогодишни са усилията на община Златоград да разреши не малките проблеми във връзка с водоснабдяването на съставните и населени места. Съществуващото положение е крайно тежко, а настъпващите засушавания през летния период допълнително утежняват ситуацията.

В системата на "ВиК" на територията на община Златоград се използват подземни води за питейно-битово водоснабдяване на населените места със средногодишен максимален експлоатационен дебит.

Таблица № 10

1. Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите, %	90
☒ в това число, водоснабдено от мрежите експлоатирани от ВиК ЕООД	83
☒ в това число, водоснабдено от собствени водоизточници	7
2. Процент на жителите обхванати от канализиране на отпадните води, %	56
3. Наличие на пречиствателни станции за питейни води, бр.	няма
4. Потребление на вода м ³ /жител/година	76,92

гр. Златоград

Гр. Златоград с население 8698 жители се водоснабдява от група шахтови кладенци разположени в терасите на река Върбица и р. Неделинска. Чрез помпена станция, напорен водопровод и изградени водоеми питейната вода постъпва във водоснабдителната мрежа на града.

Напорният водопровод е от преди 30 години, изграден от етернитови тръби, които са амортизирани, вследствие на което настъпват чести аварии. Подаването на водата чрез помпената станция, от своя страна допълнително оскъпява цената на водата. Водоземните кладенци са разположени в терасата

на р. Върбица, намиращи се на 4 км от мястото на заустване на главния колектор. На около 2 км преди "Водоснабдителната група" на десният бряг на река "Върбица" е разположено сметището на общината, чиито инфилтрат се влива директно във водите на р. "Върбица". Това са две основателни предпоставки за тревога относно качествата на питейната вода.

Съществуващият колектор за отпадни води също е заустен преди водовземните кладенци в р. "Върбица" .

През периода 2002 – 2003 година в гр. Златоград е подменена около 2 км от водопреносната мрежа. Изградени са вътрешни водопроводни мрежи, включително и реконструкция на съществуващи за улици:

- 1. Улица "Първи май" гр.Златоград – стойност 3430 лв. – подменени са 167 м водопроводни тръби с полиетилен висока плътност – капиталови разходи;**
- 2. "Реконструкция водопровод ул. "Изгрев - гр.Златоград" – подменени са 140 м водопроводни тръби с такива от полиетилен висока плътност – със средства на "ВиК"ООД гр.Смолян;**
- 3. "Реконструкция на водопроводни мрежи в гр.Златоград" – подмяна на тръби с полиетилен висока плътност в Ареалния комплекс и ул. "Орфей" – със средства на "ВиК"ООД гр.Смолян.**

с. Старцево

С. Старцево е с население 2831 жители и има дългогодишен проблем с водоснабдяването, който през последните години се изостри драстично. Във връзка със настъпващите засушавания през летния период на годината се преминава към режим на водоподаване - по един час на всеки четири дни. Водоснабдяването се осъществява от водоснабдителна група "Крайна".

В момента е изготвен проект за допълнително водоснабдяване на селото от водоснабдителната мрежа на гр. Златоград. Същият е внесен в МОСВ и се очаква неговата реализация да започне още през 2005 г.

През периода 2002 -2003 година в с.Старцево е реализирана **"Реконструкция на водопроводни мрежи ул."Люляк" " -- подмяна на тръбите с такива от полиетилен висока плътност– със средства на "ВиК"ООД гр.Смолян**

Предстои проектиране и реконструкция на вътрешната водоснабдителна мрежа.

с.Долен

Село Долен с население 1414 жители от няколко години също е на воден режим. Водоснабдителна група "Крайна " – съществува от тридесет години, състои се от два шахтови кладенци, разположени на десният бряг на р."Неделинска". Първоначално е водоснабдявала само село Долен. По-късно към водоснабдителната група е включен гр.Неделино, а от преди 10 години и село Старцево. В техническият проект за водоснабдителна група "Крайна" е отчетено, че наличното водно количество за с. Старцево е недостатъчно и е необходимо да се продължат проучванията на инвеститора за допълване недостига от питейна вода. Общият дебит на водоизточника е 11 L/s, който очевидно е крайно недостатъчен да захрани три населени места.

Със средства от ФРИ се изградиха два броя водоеми. Изготвен е и проект за зонирание и реконструкция на водоснабдителната мрежа на селото.

с.Ерма река

С. Ерма река е с население 1223 жители. През 2000г. започва реализирането на обект "Външно водоснабдяване с.Ерма река". До момента са изградени 3129 м и 500 м³ водоем. Очаква се финализирането на обекта да приключи през 2005г. За доизграждане е участък от 680 м. Изготвен е и проект "Реконструкция вътрешно водоснабдяване с. Ерма река" Проекта е съгласуван с всички инстанции.

с.Аламовци

С. Аламовци с население 389 жители е разположено на около 15 км югозападно от гр. Златоград. Вследствие на чувствителното намаляване на дебита на съществуващите каптажни източници за водоснабдяване в селото, практически няма вода във водопроводната мрежа. През 2003 година е изготвен работен проект " Допълнително водоснабдяване на с. Аламовци " .

с. Цацаровци

С.Цацаровци с население 133 жители се водоснабдява от четири природни водоизточника с малък дебит / събирателен водоем с вместимост 25м³/, който през летния сезон е крайно недостатъчен. Проблемът тук е търсене на нови извори и изграждане на водоем с вместимост 100 м³. През периода 2002-2003 година е извършена реконструкция и разширение на съществуващия водоем на стойност 2000 лв от капиталови разходи.

с.Кушла

Село Кушла с население 77 жители се водоснабдява от четири малки природни водоизточника с дебит по-малко от 10м³ на 24 ч и два частни кладенци. Ежегодно през горещите летни месеци тези малки водоизточници почти пресъхват. За селото има определен шахтов кладенец, който се намира в землището на гр.Златоград и отстои на 12 км от него. За решаване водоснабдяването на селото е необходимо проектиране и изграждане на водопроводна мрежа. За решаване водоснабдителния проблем на селото е възложено проектиране "Реконструкция на съществуващите каптажи и изграждане на два броя водоеми по 50 м³".

През 2002 – 2003 година е извършена реконструкция на съществуващото водоснабдяване в с. Кушла на стойност 3000 лв.

с.Пресока

Село Пресока е с население 71 жители. През периода 2002-2003 година са подменени водопроводни тръби от външно захранване , извършен е и ремонт на съществуващи каптажи на стойност 1000 лв.

с.Страшимир

Село Страшимир е с население 145 жители. През периода 2002-2003 година са подменени водопроводни тръби от външно захранване , извършен е и ремонт на съществуващи каптажи на стойност 1000 лв.

В общинската програма за опазване на околната среда са разработени планове за действие "**Водоснабдяване по населени места**" и "**Канализация по населени места**", където са отразени необходимите средства, срока за изпълнение, отговорните институции и източниците на финансиране.

6.3. КОМУНИКАЦИИ

В Златоград функционира **една поща**, с клонове в по - малките населени места.

Технологичен възел "Далекосъобщения"- Златоград е изпълнителско звено при ТРД - Смолян към РУД - Пловдив в системата на "Българска телекомуникационна компания" АД гр.София.

ТВД- Златоград обхваща осем АТЦ - ли, разположени и обслужващи територията на две общини - Златоградска и Неделинска със следните населени места:

Таблица № 11

№ по ред	Местонахождение на АТЦ	Изнесена телефонна мрежа
1	АТЦ-ЗЛАТОГАРД	Кушла, Аламовци
2	АТЦ-НЕДЕЛИНО	с.Диманови кол., с. Еленка,с. Крайна
3	АТЦ-СТАРЦЕВО	м.Белите камъни,м.Дуня, м. Оловото
4	АТЦ-ЕРМА РЕКА	м.Крушкова махала
5	АТЦ-ДОЛЕН	м.Дуганица,м. Станкова махала
6	АТЦ-СРЕДЕЦ	с.Бурево,с. Диманово,с. Изгрев, с. Кундево,с. Грънати, м. Усковци
7	АТЦ-КОЗАРКА	с. Върлино,с.Тънка бара, с. Кочани,м. Раевица, м. Алешанови колиби, м.Учорума
8	АТЦ-ЦАЦАРОВЦИ	с.Боево,с.Страшимир,с.Цацаровци,м. Равно бърце,м. Юрукови колиби

Предстои реструктуриране на ТВД - Златоград, което ще се реализира през 2005 година.

Телевизия

На територията на Община Златоград развива дейност една кабелна телевизия "САТ - ТМ"

Телевизията има едно централно студио в ЦГЧ, откъдето изнасят програмите си към кварталите на града. За съжаление и двете не са спазили изискванията на наредбите за подземно преминаване на проводите в ЦГЧ и кварталите с високо застрояване.

В програмите си за периода 2005 - 2007 година приоритетни задачи на телевизията са:

- достигане европейските стандарти по степен потенциални абонати от семейства на съответното населено място
- преминаване на цифрови системи

6.4. ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Намаляването на разходите за енергия в общинския бюджет чрез система от енергийно ефективни мерки ще позволи да се осигурят средства за решаване на редица други обществени проблеми. Ще се подобрят комфорта и качеството на енергийните услуги. Значително ще се намали замърсяването на околната среда. Резултатът от прилагането на комплекс от енергоефективни мероприятия ще бъде както икономически, така и социален.

ЦЕЛИ
Обединяване усилията на всички заинтересовани и създаване на единна политика по отношение на енергийната ефективност и мерките, които се предприемат;
Определяне на потенциала и ефективно използване на наличните ресурси на община Златоград;
Повишаване качеството на енергийните услуги чрез прилагане на енергийно ефективни мерки и системи;
Подобряване на екологичното състояние на територията на общината, чрез намаляване на вредните емисии и замърсявания на въздуха, водата и почвите;
Повишаване на ефективността на общинското електропотребление
Въвеждане на системата за разделно сметосъбиране, ефективно управление на отпадъците и тяхното рециклиране, рекултивирание на старите сметища и др.;
Намаляване на разходите за енергопотребление и създаване на условия за устойчиво и балансирано развитие на община Златоград

Основните мерки свързани с енергийната ефективност, с реализацията на които биха се постигнали целите могат да се обобщят със следното:

- ↪ актуализиране за периода / 2003 – 2004 / и поддържане на информационна база данни;
- ↪ въвеждане на енергоикономични и енергоефективни системи на територията на Общината;
- ↪ чрез методите на енергийната ефективност подобряване на екологичната обстановка в общината;
- ↪ информационно обслужване на гражданите на общината по въпросите на енергийната ефективност;
- ↪ намаляване на разходите и разхищението на енергийни ресурси.

УСТРОЙСТВЕНА ПОЛИТИКА НА ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

Създаването на актуална градоустройствена основа – общ устройствен план и подобрени устройствени планове е приоритет в дейността на общинската администрация. Основната задача е чрез подходящо зонирание и устройствено планиране да се гарантират за сериозен период от време инвестиционните намерения, относно атрактивните терени в урбанизираната територия и извън строителните граници на населените места в община Златоград, осигуряване на необходимото инфраструктурно обезпечаване запазване на екологичното равновесие в региона.

За създаване на благоприятна среда за привличане на нови външни инвестиции и разширяване дейността на вече работещите на територията на общината инвеститори е наложително да се преосмисли цялостно градоустройственото планиране на територията.

Резултатите от едно отговорно и прецизно устройствено планиране – синхронизиране с инвестиционните процеси в съответствие с общите и трайни интереси на съответната териториална общност ще осигурят в обозримо бъдеще нови.

SWOT анализ на състоянието на инженерната инфраструктура и устройствената политика

<p>Положителни страни:</p> <ul style="list-style-type: none">• Надеждни източници за питейна и промишлена вода и довеждащи съоръжения;• Изпълнен проект за енергоспестяващо осветление;• Готов модел на цифров кадастър;• Високо ниво на изграденост на мрежите на БТК и мобилните оператори;• Обезпеченост на енергийната система в общината;	<p>Слабости:</p> <ul style="list-style-type: none">• Канализационната мрежа в по голямата си част е изградена по проекти, неотговарящи на нормите за проектиране в частта за осигуряване на минимална допустима скорост, без компетентен технически надзор, с неточно определени оразмерителни водни количества.• Липсва технически и работен проект за реконструкцията и рехабилитацията на водопроводната и канализационна мрежа на града, липсва пречиствателна станция за отпадни води;• Липса на синхронизирани действия на операторите на публични услуги в града;• Започващо изграждане на подземни оптични системи на кабелните оператори – нарушаващи настилките;• Липса на местен регулаторен орган за комуналните дружества;• Липса на общ градоустройствен план;
<p>Възможности:</p> <ul style="list-style-type: none">• Рехабилитация на съществуващата пътна мрежа, след внедряване на система за приоритизиране на обектите;• Подобряване на координацията между операторите;• Подобряване начина на управление и поддръжка на системите на уличното осветление;• Прилагане на цялостен модел за енергийна ефективност в обществените сгради в общината;• Реконструкция на важни за града пътни артерии;• Рехабилитация на водоснабдителната мрежа;	<p>Заплахи:</p> <ul style="list-style-type: none">• Забавяне реконструкцията на жизнено важни за общината пътни артерии;• Изоставяне на темповете на реконструкция на ВиК и ел. мрежата;• Сериозно изоставяне в рехабилитацията на водоснабдителната мрежа;• Липса на достатъчно средства за обезпечаване на прилежащата инфраструктура

7.АНАЛИЗ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА В ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

7.1.ОБРАЗОВАНИЕ

На територията на Общината действат 6 детски заведения – Детска ясла "Мир", ЦДГ "Снежанка", ЦДГ "Радост", ОДЗ с. Старцево, ЦДГ "Детски свят"с. Долен и ЦДГ с Ерма река. Има 4 основни и 4 средни училища.

Таблица 11

№	ОСНОВНИ УЧИЛИЩА
1	ОУ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ" гр. Златоград
2	ОУ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ" с. Ерма река
3	ОУ "Св.св. КИРИЛ И МЕТОДИЙ" с. Долен
4	ОУ "ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ" с. Аламовци

Таблица12

№	СРЕДНИ УЧИЛИЩА
1.	СОУ "АНТИМ I-ВИ" гр. Златоград- от V до XII кл.
2.	СОУ "Св. КНЯЗ БОРИС I-ВИ" с. Старцево
3.	ПГ "Христо Ботев" гр. Златоград
4.	ОБСЛУЖВАЩИ ЗВЕНА : - УЧЕНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ; - ОБЩИНСКИ ДЕТСКИ КОМПЛЕКС;

Ясно изразени тенденции от 1999 до 2004 год. личат от табл. №13:

- Намаляване броя на учениците
- Намаляване броя на учителите
- Намаляване броя на обслужващия персонал.

Общинска администрация и административното ръководство на СОУ "Антим I" осъществяват необходимите действия, за да се включи в средната степен обучение и технологичен профил "Туризъм". Общината има нужда от такъв вид кадри във връзка с прогресивното развитие на туризма в нея.

7.2.ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Здравното обслужване се осъществява в следните здравни заведения:

Таблица 13

Уч. год.	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004
Брой ученици	2386	2204	2092	2074	1848
Брой учители	268	264	261	216	205
Брой персонал	119	99	97	85	73

Таблица 14

№	ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ	ЗАБЕЛЕЖКА
1.	"МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР I" гр. Златоград	Обслужва Общините Златоград и Неделино и част от Кирково
2.	САМОСТОЯТЕЛНИ ЛЕКАРСКИ И СТОМАТОЛОГИЧНИ ПРАКТИКИ :	Старцево, Долен, Ерма река
3.	МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ "ПРОФ.Д-Р АСЕН ШОПОВ"	Обслужва Общините Златоград и Неделино и част от Кирково
4.	ФИЛИАЛ ЗА СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ – Златоград	Обслужва Общините Златоград и Неделино и част от Кирково

Доболничната помощ се финансира от Регионалната здравно-осигурителна каса. Тя бива първична и специализирана. Първичната се осъществява от семейните лекари , а специализираната от "Медицински център Златоград" ООД.

Болничната помощ продължава да се осъществява в търговското дружество с изцяло общинско участие МБАЛ "Проф. Д-р Асен Шопов". Проведена е успешна акредитация. Финансирането се осъществява, чрез договаряне на клиничните пътеки с РЗОК. В здравното заведение се изгражда вътрешна информационна компютъризирана система и за подобряване на диагностиката ще се закупи специализирана техника /Апарат Доплер и скенер/ и вече се достави като дарение медицинска техника от Германия.

В системата на общинското здравеопазване освен МБАЛ "Проф. Д-р Асен Шопов" са детска ясла "Мир" и медицинските специалисти към здравните кабинети в училища и детски градини

8. КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО, ИСТОРИЯ И ТРАДИЦИИ

Визията за развитие на културните процеси в общината се основава на разбирането за културата като важен феномен за развитието на общността. Съгласно дефиницията, приета от държавите - членки на Европейския съюз, културата включва: културно наследство, изпълнителски изкуства, библиотеки, книги и книгоиздаване, визуални изкуства, архитектура, аудио и аудио-визуални изкуства, мултимедия както и дейности, които са на границата между традиционните изкуство и новите форми на творческа активност – филмово производство, реклама, занаяти, дизайн, мода и др. Новите информационни технологии, процесите на глобализация изискват от обществото адекватни на съвременната социокултурна среда подходи и решения във всички области на културното "производство". Ето защо стратегически важни са принципите на конкурентност и многообразие, партньорство, диалогичност, социална и икономическа ефективност и устойчивост, децентрализация и равнопоставеност на достъпа до обществените ресурси. Запазването на културата и историческото наследство поддържа и съхранява ямболското гражданство.

Общинския план за развитие използва развито културно наследство, системата от институции и структури с изградени традиции, уникална битност и стремеж към национално значение.

На територията на Общината функционират: Община Златоград разполага с много богати възможности и предлага атрактивни културно-исторически обекти, които създават благоприятни условия за развитие на културния туризъм, както и за много туристически продукти на базата на историческия и културен потенциал на региона. Характерен облик на града придава архитектурния резерват от възрожденски къщи. Националният институт за паметници на културата е регистрирал в него около **100 недвижими паметници на културата**. Къщите в резервата се отличават с белите си зидове около дворовете, открити одъри, бели комини, широки дъбови врати. В дворовете на повечето къщи има кладенци, с "врътки" за въжето и стрехи от еднолучени керемиди.

Църквата "Успение Богородично" се намира в центъра на Златоград и е построена през 1834 година, според преданието за 40 дни. Тя е една от най-старите църкви в Средните Родопи. Близо половин метър е вкопана в земята. Представлява трикорабна постройка, едноапсидна с допълнително пристроен открит притвор. Градежът на църквата е от каменна зидария, подът също е каменен, а таваните са дъсчени. Част от иконите са изцяло нови, а всички други са възрожденски, рисувани най-вероятно през 19 век. Майсторите зографи са неизвестни, но личи рисунъка на художници, представители на Самоковската и Тревненската школи. В помощните постройки е разположено и Килийното училище.

Църквата "Св. Георги", според надписа от северната фасада е построена през 1871 година и осветена на 23.07.1872 година от Пловдивския митрополит Панарет. Храмът представлява голяма, куполна едноапсидна псевдобазилика с

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

открит притвор на запад. Вероятно от началото на 20 век е и голямата камбанария, намираща се на западната фасада. Всички икони са в сравнително добро състояние. Според ктиторските надписи на някои от тях, майстора зограф е Нестор от Дебърско. Има икони и от Света гора, Трявна, Самоков.

През 1852 година с обществени средства и труд златоградчани построяват **Взаимното училище**. Тук през 1978 година е разположена **музейната сбирка "Просветното дело в Средните Родопи"**.

Във възрожденска къща е разположена и музейната сбирка на пощите, телеграфа и телефона. Нейната експозиция също представлява интерес за гостите на Златоград.

Етнографския ареален комплекс /ЕАК/ е съчетание от съхранените архитектурни паметници на културата и възродени занаятчийски работилници. Той е изграден през 2001 година от "Бултекс"ООД със съдействието на община Златоград и представя сарашка и ножарска, гайтанджийска, дърворезбарска и златарска работилници. Неразделна част от тях е историко-етнографската музейна експозиция разположена в част от Александровите къщи. Воденицата е една от най-атрактивните сгради на ЕАК, включваща валявица, тепавица и воденица караджейка.

Местността "Белите камъне" е планински връх над с. Старцево. От него се открива великолепен изглед обхващащ почти целите Източни Родопи. Археологическите наблюдения на върха показват, че в дълбоките цепнатини на скалите траките са поставяли монети, керамични съдове, жито, просо, а след това замазвали цепнатините с глина. Това дава основание на археолозите да го определят като антично светилище от V в.пр. Хр. до IV в. сл. Хр.

На 8 км северозападно от Златоград се намира **местността Света Неделя**, където сред дъбова гора е изграден едноименния параклис и помощни постройки към него.

Параклисът "Свети Атанас" е живописно разположен на възвишение край града. От него се вижда почти целия Златоград. Двата параклиса допълват цялостната представа за региона на общината.

Златоградския край е място, където си дават среща красотата на Родопа планина и богато културно- историческо наследство.

Златоградска община е със съхранени традиции и ясно изразени български ценности. Някога Златоград се е наричал Беловидово - заради белите му къщи. До 1934 година е носил името Даръдере. От далечни времена Златоград е средище на българската просвета и култура. През 1830 година в една от стаите на Стоянковата къща е открито килийно училище, което след построяване на храмът "Успение Богородично" се премества в една от постройките в двора ѝ. Ярък израз на стремежа към знание и напредък, в резултат на много дарения и труд на златоградчани през 1852 година става реалност новата училищна сграда - **Взаимното училище**. Разположената тук **музейна сбирка разказва за развитие на образованието** и видните народни будители - Яков Змейкович, Ангел Киряков, Тодор Крушовалиев, Златка Димитрова и други.

Важен писмен документ от същото време - средата на 19 век е **"Златоградския писмовник"**. Сборникът е без свой аналог сред откритата досега възрожденска книжнина в България.

От местните народни песни най-впечатляваща е тази за Делю хайдутин. Тя

изразява надеждите на потиснатите, които златоградския герой закриля от насилниците. Песента "Излел е Делю хайдутин" в изпълнение на Валя Балканска е включена в позлатената плоча, отлетяла в Космоса със станцията "Вояджер" през 1977 година.

Фолклорното богатство се съхранява в четирите читалища на общината - **ОНЧ "Просвета"** гр. Златоград, **НЧ "Прогрес"** с.Старцево, **НЧ "Орфей"** с.Ерма река и **НЧ "Искра"** с.Долен. Към всички тях има изградени групи от самодейци за родопски песни, които участват при надпявания и концерти, както в общината така и в страната. Има четири танцови състава и пет детски фолклорни групи. Към читалището в Златоград има също група за стари градски песни "Златен полъх", а в с. Долен - кукерска група.

Освен националните празници в Златоградска община се честват **местни празници** посветени на Гергьовден, на Делю войвода - последната седмица на септември, на Златоград - 21 ноември, празник на Света Неделя, празник на с. Старцево - първата събота на октомври . Своя роля и място в живота на общината имат и местните средства за масова информация - "Златоградски вестник", местната телевизия "САТ - ТМ".

9. ГРАЖДАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

9.1. НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Туристическо дружество "Ручей" от месец октомври 2004г. е пререгистрирано и е възстановило дейността си в съответствие със съвременната нормативна уредба. Идеята е да извършват всички онези дейности, които са ориентирани към масовия туризъм (пешеходен, пещерен, туристическо ориентиране, велотуризм и др.). Дружеството разполага с планински водачи, подготвени за преходи из Родопите, Рила и Пирин. То ще осъществи връзка с БТС и ще участва в съвместни инициативи с тях. Набират за членове млади хора, които да бъдат подготвени и да участват в инициативите на дружеството. Членовете на екипа имат разработени маршрути до крепостта "Устра" и до Белите камъни край с. Старцево.

Сдружение "Регионален образователен център -21" /"РОЦ-21"/

Сдружение "Регионален образователен център - 21", благодарение на дейността си по проект "Уникален етнографски туризъм – минало, настояще и място за алтернативен туризъм" финансиран от ААМР, чрез фондация "Тайм- екопоекти" откри Туристически информационен център, изгради екопътека "Света Неделя", издаде туристическа брошура за община Златоград и рекламни картички.

Пътеката е маркирани със съответните информационни табели и стрелки, по нея са изградени места за отдих, снабдени с масички, скамейки, кошчета за отпадъци и т. н.

По късно благодарение на екоекспедиция, реализирана по Програма "Младеж" на ЕС, с цел популяризиране на природните забележителности и начините за прекарване свободното време на младежите се извърши рехабилитация на една от двете съществуващи екопътеки "Еко - ехо".

По същата програма, с цел популяризиране са издадени рекламни дипляни с маршрутите на екопътеките. Сдружението реализира проект "Създаване на модел на партньорски взаимоотношения в областта на културния обмен между

община Златоград и община Хрисупулис”, финансиран по Програма ФАР – ТГС, който допринесе за задълбочаване на трансграничните взаимоотношения в сферата на културния обмен. Издаде се рекламен филм за Златоград и Хрисупулис на български и гръцки език и рекламно списание за Златоград и Хрисупулис на български, английски и гръцки език, създаде се интернет страница /www.roc-21.zlatograd.com/ за Златоград и Хрисупулис на български, английски и гръцки език.

Сдружение “Център за развитие на община Златоград” /ЦРОЗ/ е създадено през 1995г. и вече в продължение на 9 години работи в сфери като: образование, здравеопазване, екология, туризъм, подпомага участието в местното самоуправление, средния и дребен бизнес в общината.

През 2001г. сдружение “Център за развитие на община Златоград” в рамките на проект “Еко-ехо, в хармония с природата”, финансиран от МОСВ и ФРГО изгради екопътека “Еко-ехо” и алпинеум с детско съоръжение /в центъра на града/. Пътеката води до вилата на “Белотекс” АД, която може да се ползва от туристи. По-късно сдружението партнира и в изграждането на екопътеката “Св.Неделя”, както и в рехабилитирането на двете.

През 2002г. сдружението спечели проект по Програма “PHARE SMAEP” на ЕС, който включваше курсове за квалификация и преквалификация на безработни от миннодобивната промишленост, като “Старт в бизнеса” и образователни курсове за чужд език и компютърна грамотност.

Друг важен резултат от дейността на центъра е възраждането на обичая “Кукерство”, съхранил се до днес в едно от селата – с.Долен. Сега кукерите са посрещани добре навсякъде в общината, като носители на културното наследство в региона. Предстои издаване на сборник, отразяващ местните празници и обичаи и картички, популяризиращи обичая “Кукерство”.

Сдружение “Дельо войвода” осъществява поредица от дейности, свързани с развитието на туризма, в партньорство с “Бултекс”ООД. Съвместно с БХРА то организира представяне на Златоград и туристическия потенциал в него на туристическа борса във Велико Търново.

Сдружение за социална интеграция е новостартирала организация за осъществяване на обществено полезна дейност с цел да подпомага социалната интеграция на хората в неравностойно положение от Община Златоград и региона. сдружението вече има опит в осъществяването на проекти по Програма ФАР на ЕС. По програма ФАР “Развитие на гражданското общество” 2002, Сдружение за социална интеграция подписа договор за безвъзмездна помощ за изпълнение на **проект “Център за социална интеграция - партньор на уязвимите групи от Община Златоград в тяхната социална интеграция и ре – интеграция”** със срок на изпълнение 10 месеца, на стойност 13 000 евро от които 11 169 евро безвъзмездна помощ.

Човешките ресурси са едновременно обект и субект на промяната защото това, което правим пряко и косвено рефлектира пак върху нас самите.

9.2. БРАНШОВИ ОРГАНИЗАЦИИ

Осъществяват се тесни контакти и сътрудничество с няколко национално представени браншови организации.

Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация (БХРА) е национално представена работодателска браншова организация. Обхваща над 30% от всички предприятия в туризма, на които е даден лиценз и присвоена категория. Общи цели на БХРА са подпомагане разширяването на хотелиерския и ресторантьорски бизнес, стимулиране на частното предприемачество, съдействие за увеличаване на работните места в бранша и др. **БХРА** финансира и отпечата второто издание на единствения в страната ни "Пътеводител за гости и семейни хотели в България 2004/2005г.", в който е включена и къща за гости "Пачиловска къща". Председател на представителство на БХРА в Златоград е инж. Александър Митушев, който е управител на фирма "Бултекс" ООД, зам.председател - Борис Тумангелов и член - Фьодор Домбов.

Българската асоциация за алтернативен туризъм /БААТ/ се стреми към устойчиво развитие и повишаване качеството на туристическия продукт и инфраструктурата. Стреми се да направи България значима и интригуваща дестинация за алтернативен туризъм като обръща особено внимание на човешките ресурси и природата. Членове на БААТ са "Бултекс" ООД, "РОЦ-21" и Фьодор Домбов - индивидуален член.

Връзките с БХРА и БААТ се поддържат предимно от представители на местния бизнес. Благодарение на фирма "Бултекс" ООД града ни привлече вниманието на туроператори и медии.

Регионална туристическа асоциация "Родопи" /РТА"Родопи"/ град Смолян координира усилията на всички заинтересовани страни в Родопите – общини, държавни органи, структури на гражданското общество и представители на туристическия бизнес за устойчиво развитие на туризма. Нейни членове са - Община Златоград, "Бултекс" ООД, "РОЦ-21", и Фьодор Домбов.

Асоциацията на родопските хотелиери и ресторантьори /АРХР/ също има представителство в Златоград.

Член на управителния ѝ съвет е собственика на семеен хотел "Флора" - Фьодор Домбов.

Занаятчийска браншова организация /ЗБО/

Председател на ЗБО в Златоград е Анелия Чернева (фризьор). След проведено обучение на няколко фризьори от Златоград бяха издадени дипломи за майстори, които предстои да бъдат преведени на чужд език и поставени на видно място. Тези фризьори ще бъдат препоръчвани на туристите, като гаранция за висококачествена услуга

Български туристически съюз /БТС/ упражнява туризъм насочен към активен отдих. Развива и насърчава различни видове и форми на туризъм, планинарство, ориентиране, алпинизъм, спелеология, спортно-туристическа дейност. **БТС** разполага с общо 410 обекта, в т.ч. хижи, заслони, домове, туристически спални и къмпинги. Благодарение на тесните контакти между "Бултекс"ООД и БТС градът ни стана един от 100-те национални туристически обекти.

10. АНТРОПОГЕННО ВЪЗДЕЙСТВИЕ /НАРУШЕНИ ПОЧВИ, ЗАМЪРСЯВАНЕ, СМЕТИЩЕ/

Антропогенните въздействия са съвкупност от такива изменения в природата, които са в резултат от съзнателната човешка дейност и могат да бъдат както положителни така и отрицателни. За разлика от други общини със силно развита индустрия в нашата хармоничното взаимодействие между обществото и природата почти не е нарушено. Винаги промените, причинени от човека се забелязват, но в Златоград и общината поради липсата на свръхнаселение и прекомерна индустриализация, силно изразено вредно въздействие поне за сега не се наблюдава. Ресурсите, с които общината разполага, благодарение на рационалното им използване са съхранени в количествено и качествено изражение.

По - значимата антропогенна намеса на територията на общината оказват **минната промишленост** и **дърводобива**, чието въздействие е отрицателно спрямо природата. В резултат от дългогодишната експлоатация на рудните находища е допуснато замърсяване на почви, въздух, повърхностни и подземни води в района на производствената дейност. **Нарушените терени** възлизат на 99 дка насипища и 855 дка промишлени площадки. "Горубсо-Златоград"АД има своя програма за ликвидиране на стари щети от производствена дейност, която е била подложена на обществено обсъждане и е била одобрена от МОСВ. В тази програма е предвиден план за действие по години и миннодобивното предприятие е задължено да я реализира. В програмата за опазване на околната среда на общината е предвиден ежегоден контрол доколко и как се реализира програмата на "Горубсо-Златоград"АД.

Държавно лесничейство Златоград извършва планирана сеч, води борба с незаконната. Горски стражари правят проверки по закона за лова и закона за рибарството и аквакултурите. По този начин се вземат мерки срещу браконьерството. Ловни дружинки подхранват дивеча. Водните басейни ежегодно се зарибяват. По този начин се запазват популациите и разнообразието на животинския свят.

Замърсяване с пестициди няма поради стремежа към екологично чисто земеделие. Не се наблюдават ерозирали почви в резултат на прекомерни обработки.

На територията на общината се намира предприятието "Белотекс-95"АД, което изпуска **вредни емисии в атмосферата**. Стойностите от емисионното измерване през 2003 год. на този обект са следните: серни оксиди (SOx) – 1181 мг/нм³, азотни оксиди (NOx) - 675 мг/нм³, сажди – 690мг/м³. Обектът се наблюдава и контролира от РИОСВ- Смолян. За надномрено замърсяване на въздуха по показатели сажди и азотни окиси (NOx) на "Белотекс-95"АД се

налага текуща, ежемесечна санкция.

Други обекти, които оказват влияние върху компонент въздух са : Бензиностанция на "Златоград - Автотранспорт" АД , Бензиностанция "ЕС-БИ-ЕН" , "Петрол"АД и "Кристал" .

Генерирането на отпадъци е антропогенен фактор с най-фрапиращи отрицателни въздействия, както в общината така и в цялата страна. Проблем в общината е действащото в момента **градско сметище**, което не отговаря на екологичното законодателство. През 2003 год. се извършиха мероприятия, които ограничиха достъпа до депото и намалиха необходимостта от непрекъснато палене на отпадъците, депонирани на него, както и от разпространението на неприятни миризми. Общинското сметище подлежи на рекултивация.

11. ИСТОРИЧЕСКИ ОБЕКТИ

Община Златоград разполага с много богати възможности и предлага атрактивни културно-исторически обекти, които създават благоприятни условия за развитие на културния туризъм, както и за много туристически продукти на базата на историческия и културен потенциал на региона. Характерен облик на града придава архитектурния резерват от възрожденски къщи. Националният институт за паметници на културата е регистрирал в него около **100 недвижими паметници на културата**. Къщите в резервата се отличават с белите си зидове около дворовете, открити одъри, бели комини, широки дъбови врати. В дворовете на повечето къщи има кладенци, с "врътки" за въжето и стрехи от едноулучени керемиди.

Църквата "Успение Богородично" се намира в центъра на Златоград и е построена през 1834 година, според преданието за 40 дни. Тя е една от най-старите църкви в Средните Родопи. Близо половин метър е вкопана в земята. Представлява трикорабна постройка, едноапсидна с допълнително пристроен открит притвор. Градежът на църквата е от каменна зидария, подът също е каменен, а таваните са дъсчени. Част от иконите са изцяло нови, а всички други са възрожденски, рисувани най-вероятно през 19 век. Майсторите зографи са неизвестни, но личи рисунъка на художници, представители на Самоковската и Тревненската школи. В помощните постройки е разположено и Килийното училище.

Църквата "Св. Георги", според надписа от северната фасада е построена през 1871 година и осветена на 23.07.1872 година от Пловдивския митрополит Панарет. Храмът представлява голяма, куполна едноапсидна псевдобазилика с открит притвор на запад. Вероятно от началото на 20 век е и голямата камбанария, намираща се на западната фасада. Всички икони са в сравнително добро състояние. Според ктиторските надписи на някои от тях, майстора зограф е Нестор от Дебърско. Има икони и от Света гора, Трявна, Самоков.

През 1852 година с обществени средства и труд златоградчани построяват **Взаимното училище**. Тук през 1978 година е разположена **музейната сбирка "Просветното дело в Средните Родопи"**.

Във възрожденска къща е разположена и музейната сбирка на пощите,

телеграфа и телефона. Нейната експозиция също представлява интерес за гостите на Златоград.

Етнографския ареален комплекс /ЕАК/ е съчетание от съхранените архитектурни паметници на културата и възродени занаятчийски работилници. Той е изграден през 2001 година от "Бултекс"ООД със съдействието на община Златоград и представя сарашка и ножарска, гайтанджийска, дърворезбарска и златарска работилници. Неразделна част от тях е историко-етнографската музейна експозиция разположена в част от Александровите къщи. Воденицата е една от най-атрактивните сгради на ЕАК, включваща валявица, тепавица и воденица караджейка.

Местността "Белите камъне" е планински връх над с. Старцево. От него се открива великолепен изглед обхващащ почти целите Източни Родопи. Археологическите наблюдения на върха показват, че в дълбоките цепнатини на скалите траките са поставяли монети, керамични съдове, жито, просо, а след това замазвали цепнатините с глина. Това дава основание на археолозите да го определят като антично светилище от V в.пр. Хр. до IV в. сл. Хр.

На 8 км северозападно от Златоград се намира **местността Света Неделя**, където сред дъбова гора е изграден едноименния параклис и помощни постройки към него.

Параклисът "Свети Атанас" е живописно разположен на възвишение край града. От него се вижда почти целия Златоград. Двата параклиса допълват цялостната представа за региона на общината.

Златоградския край е място, където си дават среща красотата на Родопа планина и богато културно- историческо наследство.

12. СПОРТ

Налице е дефицит на функциониращи спортни съоръжения извън тези в рамките на гр. Златоград. На територията на общинския център има 2 плувни басейна / един – държавна собственост и един – частен/ , един стадион /държавна собственост/ и 2 баскетболни игрища /1 на открито и 1 на закрито/ за които липсва регламент за достъп на туристи. На обектите – държавна собственост се предвижда до 2005г. завършване на процедурата за прехвърляне на собствеността и през 2006г. започване на основен ремонт и реконструкция. Неизползван ресурс в населените места са спортните площадки и игрища към училищата, за които трябва да се търси подходяща форма на стопанисване, за да бъдат достъпни и за туристи.

13. СОЦИАЛНИ ГРУПИ

Дейността по социалното подпомагане се осъществява от Дирекция социално подпомагане" гр. Златоград. Социалните работници предоставят на гражданите необходимата информация за кандидатстване за социално подпомагане, вида и размера на отпусканияте помощи. При необходимост изготвят индивидуални проекти за социална интеграция, които съдържат конкретни мерки и стъпки за социално включване на подпомаганите деца. На хората с увреждания се осигуряват необходимите технически помощни средства. За преодоляване на социалната им изолация и пълноценното им

интегриране в обществото на територията на общината функционира Център за рехабилитация и социална интеграция. Той предоставя възможности за рехабилитация с инструктор - рехабилитатор, правни и психологични консултации и различни социални услуги. В общината се работи активно за подобряване достъпността на градската среда за хората с увреждания.

Съществено място в социалната политика на общината има грижата за децата и защитата на техните права и интереси. Изготвена е общинска стратегия за закрила на детето, в която са изведени стратегическите цели и основни задачи, свързани с подобряване качеството на живот и грижа за децата. С постигането на тези цели са ангажирани всички институции в общината, имащи отношение към закрилата на децата:

- Общинска администрация
- Дирекция социално подпомагане
- РПУ
- Здравни заведения
- Училища

На територията на общината се реализира проект

“ОБЕДИНЕНИ ОБЩИНСКИ ЦЕНТРОВЕ – МОДЕЛ ЗА СОЦИАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ И ТРУДОВА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ ОТ ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД”, по програма ФАР - СОЦИАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ.

Целите на проекта са следните:

- ◆ Създаване на нови възможности за устойчива заетост на хора с увреждания;
- ◆ Подобряване на квалификацията на хората с увреждания и намалена работоспособност;
- ◆ Улесняване достъпа им до пазара на труда;
- ◆ Повишаване конкурентно способността им;
- ◆ Обединение и развитие на съществуващите центрове – Център за социална интеграция и рехабилитация, Информационно-обучителен център и Центъра за информационно и административно обслужване на гражданите, за дейности, съобразени с потребностите на хората с увреждания, за наемане на експерти за разширяване на подкрепата за специални нужди на целевата група – юрист, рехабилитатори, технически и административни сътрудници, социални работници, психолог, експерти по обучение, лични асистенти и екипи за домашно-социален патронаж;
- ◆ Осигуряване на трудова реализация на 58 души от целевата група;
- ◆ Субсидиране на работна заплата за работни места за хора с увреждания – юрист, рехабилитатори. 10 технически и административни сътрудници в обединението от трите центъра – ЦСИР, ИОЦ, ЦИАОГ, 30 лични асистента, 16 членове на екипите за “Домашно социален патронаж”;
- ◆ Създаване на възможности за наемане на групите в неравностойно положение;
- ◆ Осигуряване на подходящи условия за работа на ново наетите хора с увреждания чрез закупуване на помощни съоръжения за нуждите на юриста и техническите сътрудници – ЦСИР – лица от целевата група;
- ◆ Обучение на лицата от целевата група за нуждите на откритите длъжности;

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

- ◆ Развитие на Информационно - обучителен център като бюро за осигуряване на помощ на хора с увреждания чрез консултации относно възможности за работа, обучение, подходящи финансиращи програми и чрез предоставяне на административни и технически услуги за постигане равнопоставеността им на пазара на труда;
- ◆ Подобряване възможностите за трудова реализация за хората с увреждания чрез курсовете за лични асистенти, за участниците в екипите за домашен социален патронаж, курс за базисни комуникативни умения, организационно административни познания и професионални умения за работа в местната администрация, компютърни умения с практическа насоченост;
- ◆ Запознаване с нови технологии, допълващи възможностите повече лица от целевата група да се включат в работния процес;
- ◆ Даване възможност на хората с увреждания да работят по инициативи за изпълнение на икономически дейности от обществен интерес – дейности за домашен социален патронаж, лични асистенти и предоставяне на услуги.

Общият брой безработни лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст на територията на община Златоград, които са подпомагани от дирекция "Социално подпомагане" на различни основания е 177.

Социалната инфраструктура обхваща :

- Сдружение на хора с увреждания, което включва над 480 членове;
- Сдружение на хора със зрителни увреждания – 164 членове;
- Териториална организация на глухите /към централния съюз на глухите/ – над 50 члена;
- Център за социална интеграция и рехабилитация на хора с увреждания
- Читалища
- Здравни заведения
- Обществени места за отдих
- Кино-салон "Фокус"
- Църкви

SWOT – анализ на социалната сфера:

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none">• Добро образователно и квалификационно ниво на активното население• Добре стартирали и действащи активни мерки на пазара на труда• Квалифицирани преподавателски кадри• Добра мрежа от учебни и детски заведения• Добре функционираща мрежа от здравни заведения;• Културни и спортни традиции;• Толерантност във взаимоотношенията между различните етноси;	<ul style="list-style-type: none">• Висока безработица;• Ниска квалификация и образование на голяма част от продължително безработните лица;• Спад в броя на населението и миграция към други региони от страната и чужбина;• Застаряване на населението и висока смъртност;• Недостатъчни възможности за реализация на младите хора (за работа и развлечения);• Наличие на групи в социална изолация;• Ниски доходи и ниска покупателна способност на населението;• Слаба адаптивност на голяма част от безработните към новите социално-икономически условия;• Лошо състояние на голяма част от социалната инфраструктура; Влошено състояние на инфраструктурата и материално-техническата база на културните институции, образованието и спорта;
Възможности	Заплахи
<ul style="list-style-type: none">• Изграждане на социално партньорство;• Разработка и прилагане на специализирани програми за образование и преквалификация;• Кандидатстване с проекти по национални и международни донорски програми;• Утвърждаване на съществуващите и въвеждане на нови ефективни мерки на пазара на труда;• Подкрепяща национална политика за развитие на културата и спорта;	<ul style="list-style-type: none">• Ограничаване на финансовите ресурси за провеждане на ефективна социална политика;• Напускане на млади хора;• Обезлюдяване на населените места;• Намаляване на покупателната способност на гражданите;• Засилване на вредните явления като наркомания, престъпност и др.

14. ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА НА АДМИНИСТРАЦИЯТА

Местното самоуправление в общината се осъществява от Общински съвет – Златоград, който е съставен от седемнадесет общински съветника. Функцията и правомощията му са регламентирани в ЗМСМА и Правилник за дейността му. Изпълнителната власт се осъществява от кмета на общината и общинска администрация, структурирана в три дирекции:

- ☑ Дирекция "Благоустройство, строителство, проекти и опазване на околната среда"
- ☑ Дирекция "Финансово счетоводни и стопански дейности"
- ☑ Дирекция "Административно - правно и информационно обслужване, обществени поръчки, кабинет на кмета и връзки с обществеността"

По структура в момента работят 56 служители.

На територията на общината действат и Районен съд и прокуратура.

15. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА Е ПРЕДСТАВЕНА КАТО ПРИЛОЖЕНИЕ 2

16. РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

По време на разработването на плана бяха направени допитвания до всички заинтересовани социално-икономически партньори, както и до цялото гражданско общество за тяхната визия за приоритетите на града. Във връзка с приемането на стратегическата част на плана за развитие бяха създадени работни групи, които да начертаят бъдещето на общината. На тези публични обсъждания бе очертана стратегията на Златоград.

Кметът на общината и специализираната администрация ще продължат започнатата дейност по осигуряване на информация за реализация на плана. За да предостави възможност на гражданите и всички заинтересовани страни да изразят своето мнение и коментари, ще бъде организирано публично представяне на плана.

Предвидени са представяния в местните радио станции и телевизии на отделни тематични направления, както и специализирани дискусии с представители на бизнес сектора в града.

По време на реализацията на плана кметът или оторизирани негови представители ще запознават гражданите периодично с програмата за реализация на Общинския план за развитие, както и с отчета за нейното изпълнение, посредством публични дискусии, участия в специализирани форуми и семинари и публикуване на информация в интернет страницата на община Златоград.

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

Приложение №4
СПИСЪК
ЗА ОБЕКТИ ОТ УЛИЧНАТА ИНФРАСТРУКТУРА НА ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД
РЕМОНТА И РЕКОНСТРУКЦИЯТА, НА КОИТО СА ПРЕДПОСТАВКА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА
ЗА ПЕРИОДА 2005 - 2013

№	Наименование на пътя	Дължина, в метри	Вид на предвидените СМР	Стойност на предвидените инвестиции /лв./
УЛИЧНА МРЕЖА ГР.ЗЛАТОГРАД				
1	Улица "Стефан Стамболов"	1131	изграждане на нова тротоарна настилка, хоризонтална маркировка	360000
2	бул."България"	4700	изграждане на нова тротоарна настилка, хоризонтална маркировка	650000
3	ул."Беловидово"	1800	изграждане на нова тротоарна настилка, хоризонтална маркировка, вертикална сигнализация	200000
4	ул."Хан Аспарух"	850	изграждане на тротоарна настилка	90000
5	ул."Албена"	563	Изграждане на канализация, отводнителни и подпорни съоръжения, тротоар и асфалтобетонна настилка	290000
6	ул."Ахрида"	1115	направа на тротоарна настилка, асфалтови кърпежи, хоризонтална маркировка	120000
7	ул."Миньорска"	900	Изграждане на подпорни съоръжения и полагане на трайна асфалтова настилка	513736
8	Улица "Гривица"	336	Изграждане на канализация, отводнителни и подпорни съоръжения, тротоар и асфалтобетонна настилка	96903
9	Улица "Васил Левски"	810	Изграждане на подпорни стени, полагане на трайна улична настилка	281778
10	Улица "Първи май"	127	Изграждане на подпорни съоръжения и полагане на трайна настилка	49064

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

11	Улица "Георги Сава Раковски"	93	Изграждане на подпорна стена, отводнително съоръжени за дъждовни води и трайна настилка	94134
12	Улица "Вихър"	186	Изграждане на подпорни съоръжения и полагане на трайна настилка	260000
13	Улица "Диана"	243	Изграждане на канализация и полагане на трайна настилка	442867
14	Улица "Горски пътник"	500	изграждане на канализация, отводнителни съоръжения и полагане на трайна настилка	300000
15	Улица "Ерма"	700	изграждане на тротоарна настилка и полагане на трайна настилка	370000
С.Старцево				
16	Улица "Васил Левски"	290	Тротоарна и улична настилка	130000
17	Улица "Антон Страшимиров"	540	Тротоарна настилка, асфалтобетонна настилка и подпорни съоръжения	410000
18	Улица "Миньорска"	540	Тротоарна настилка, асфалтобетонна настилка и подпорни съоръжения	650000
19	Улица "Люляк"	520	Тротоарна и улична настилка	140000
20	Улица "Граничар"	180	Тротоарна и улична настилка	120000
21	Улица "Кольо Фичето"	170	Тротоарна и улична настилка	120000
22	Улица "Иглика"	160	Тротоарна и улична настилка	120000
23	Улица "Беловидово"	60	Тротоарна и улична настилка, подпорни съоръжения	115000
24	Улица "Малина"	150	разкриване габарита на улицата, изграждане на тротоар и полагане на трайна настилка	200000
с.Ерма река				
25	улица "Васил Левски"	1200	асфалтови кърпежи, тротоарна настилка	250000
с.Долен				
26	улица център	1000	асфалтови кърпежи, тротоарна настилка	200000
26	улица Нов квартал	700	асфалтови кърпежи, тротоарна настилка	90000
с.Аламовци				
28	Улица "Георги Бенковски"	600	Изграждане на подпорни стени, полагане на трайна улична настилка	460000
ВСИЧКО:				7 123 482

СПИСКЪК - ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ОБЕКТИ ОТ ОБЩИНСКАТА ПЪТНА МРЕЖА, ИЗГРАЖДАНЕТО, РЕКОНСТРУКЦИЯТА ИЛИ РЕМОНТА НА КОИТО ДА БЪДАТ ВКЛЮЧЕНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ ПРЕЗ 2005Г.

№ по ред	№ на пътя	Наименование на пътя	Участък за ремонт	Вид на ремонта	Година на започване Година на завършване	Обща сметна стойност /лв./	Усвоени средства /лв./	Предложение за финансиране през 2005 год. /лв./
1	МП	Разклон с.Долен - Станкова махала	от км 0+000 до км 0+940	ново строителство	1996г. 2005г.	209 811	137 000	71 626
2	МП	Станкова махала - махала Дуганица	от км 0+000 до км 1+000	ново строителство	2005г. 2005г.	76 198	0	76 198
3	МП	гр.Златоград - Заставата	от км 0+000 до 0+500	ново строителство	2003г. 2008г.	7 354 000	3 200	900 000
4	IV-86534	/Мадан-Златоград/ - с.Ерма река	от км 6+000 до 8+100	текущ ремонт	2002г. 2005г.	240 000	15 000	225 000
5	IV-86534	/Мадан-Златоград/ - с.Ерма река	от км 0+800 до 3+500	текущ ремонт	2002г. 2005г.	316 000	30 000	280 000
6	МП	Старцево - м.Белите камъни - Район Печинско	от км 0+000 до км 4+000	реконструкция	2002г. 2005г.	400 000	0	400 000
7	МП	/Мадан-Златоград/ - мах.Равно бърце	от км 0+000 до км 2+139	ново строителство	1983г. 2005г.	131 200	10 000	120 000
8	МП	Граница община Кирково /с.Горски извор/ - с.Кушла	от км 0+000 до км 5+500	ново строителство	1983г. 2005г.	653 200	230 000	423 200
9	IV-86524	/Мадан-Златоград/ - с.Страшимир	от км 0+000 до км 2+000	текущ ремонт	2005г. 2005г.	85 000	0	85 000
10	МП	с.Страшимир - мах.Боево	от км 0+000 до км 1+000	ново строителство	2005г. 2005г.	30 000	0	30 000

ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД

11	МП	/Мадан-Златоград/ - с.Юруковци	от км 0+000 до км 1+103	ново строителство	<u>2003г.</u> <u>2006г.</u>	850 000	2 279	350 000
12	МП	Разклон с.Аламовци - Заставата	км 0+000 до 2+000	ново строителство	<u>2005г.</u> <u>2005г.</u>	30 000	0	30 000
13	МП	Заставата - мах.Кобилин дол	км 0+000 до 0+700	ново строителство	<u>2005г.</u> <u>2005г.</u>	10 000	0	10 000
14	IV-86543	/Златоград-Неделино/ - с.Старцево	от км 0+000 до 1+200	ново строителство	<u>2005г.</u> <u>2006г.</u>	400 000	0	200 000
15	МП	/Златоград - Неделино/ - Пресока	км 0+000 до км 2+500	ново строителство	<u>2005г.</u> <u>2005г.</u>	85 000	0	85 000
16	IV-86536	Разклон Долен - с.Долен	км 0+000 до км 2+500	ново строителство	<u>2005г.</u> <u>2005г.</u>	100 000	0	100 000
17	МП	с.Старцево - Оловото	км 0+000 до км 0+700	ново строителство	<u>1985г.</u> <u>2006г.</u>	90 000	0	35 000
18	МП	Старцево - м.Белите камъни - Район Печинско	от км 4+000 до км 10+563	ново строителство	<u>2002г.</u> <u>2009г.</u>	7 297 361	23 400	250 000
		ВСИЧКО:						3 671 024